Масса а мехкашкара пролетараш, вIашагIкхета!

СЕРЛАЛО
свет

Кхаьра 29 ОКТЯБРЬ № 87 (2296) 1958 шу

Мах 20 кеп.

Советски Союза Коммунистически партен Нохч-ГIалгIай областнойи Грозненски городскойи комитетий а Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета а орган

Нохч-ГIалгIай комсомола обкомага

Боахамани культурнии гIишлоне хьинаре дакъалацар бахьан долаш, ВЛКСМ 40 шу дузаш Комсомола Центральни Комитето совгIата Сийлен Грамота еннай Нохч-ГIалгIай комсомольски организацена. Оаха совгIатаца даькъала бувц комсомольцаши кагирхойи, дIахо йодача хана а толамаш доахалда оаш.

Комсомола Центральни Комитет.

Партен хьалхленца кердача толамашка

Тахан берригача вай мехко дезду ВЛКСМ 40 шу далара ди. Боккха а сийлен а никъ баьб Ленински комсомоло — Коммунистически партен тешшамерча гIончо. Сийлахь - йоккха Октябрьски социалистически революци хиннача шерашка Петрограде Нарвски Заставан дехьеи Выборгски оагIонгахьеи, Москве Замоскворечьеи Красни Преснеи, мехка кхыча районашкеи хьахиннача кагирхой йоккха йоацача отрядех дуккха а миллионаш болча хьалха латтача советски кагирхой самодеятельни политически организаци хилар.

Комсомол хьал а кхеяьй, дегIа а йоалаяьй сийлахь-йоккхача Коммунистически партес, цун баьччас Владимир Ильича Ленина. Вай партеца, дукха везача Ленина цIераца дувзаденна да комсомол дегIаяр.

Шовзткъа шу хьалха политически а организационни а чIоагIдир вай мехка кагирхой коммунистически болам болабалар. Партен хьалхленца болх беш йола кагирхой организаци хьаяро общественни вахара юкъера кагирхой лоархIам лакхбир. Партенна, Ленина хьалхкхувча тIехьенах массаза хетар боккха революционни низ.

Партеси Ленинеи кагирхошта балха никъ хьехар, йоакхо еш хьехам телар, моастагIий Iоаткъамах лораборa, кийчбора керда вахар бахьан долаш майррей денал долаши къовсам лоаттаре. В. И. Ленина къаьгга белгалдир пролетариата диктатуран системера комсомола лоархIам кагирхой Союза де лаьрхIар. Комсомола III съезде Ленина даьча къамаьлаца — цу лоархIамерча теоретически а программни а документа тIа — кIоаргга даьшхад кагирхой коммунизман уйланца хьалкхеoара дешаш.

Партен идеяш чуйоссарца гIо а хулаш комсомолах хиннаб советски общественни хьинар дола, тIагIертта хIама хьадеш бола низ. Вай Даьхен вахара чухь къиза къовсам лоаттаберца а хьинаре къахьегарца а белгалдаьннача шерашка комсомоло дIаиихьар ший сийлен байракх, партен гIулакха мутIахьа а йолаш.

ХIанз берригача советски халкъо чIоагIа дог айдаларца коммунизм хьалъяр сийлахь-йоккха планаш кхоачашъярна къахьегача хана, кхы а чIоагIагIа гучаювл вай сийлен кагирхой дика оамалаш, цар дегай дикагIа йола уйлаш. Коммунизм бахьане лоаттабеча къовсамах кагирхой хьалкхебара сийлахь-йоккха школа хиннай. Буржуазни мехкашка кагирхой дог-уйла айде хIама дац, духовно хIалак хиннай буржуази. Советски кагирхошта хьалхашка сийлен никъ — коммунизм хьалъяра сийрда никъ ба.

Алхха тIехьарча шерашка партес а правительствос а тIахьехарах 700 эзар совгIа кагий нахи мехкарийи бахар мехка малхбоалехьарча районашка заводаш, шахташ, электростанцеш, индустрен керда йоккхий гIишлонаш еча. Комсомола историн чухь сийлен оагIув язйир аханза даьда лаьтташ карадерзадеш комсомольцаша дакъалацаро.

Доаккхал дарца ала йиш я шоай лоIамах цу турпалерча къахьегама юкъе дакъалоацаш вай Нохч-ГIалгIайчен кагирхой хилар. Вай республикан кагий нахи мехкарийи дакъалоацаш хилар Волжски гидроэлектростанци еча, аханза ихнача лаьттара ялат чуэцаш. Казахстана магнитка хьалъеча ух уж хIанз.

Советски халкъа а вай кагийча наьха а оамалца дукххача хана денз да дезача деношта къахьегама коталонаш яхарца накъа ухилга. Берригача советски нахаца цхьана Нохч-ГIалгIайчен комсомольцаш а кагирхой а ба партен XXI съезда а комсомола 40 шу дезара а боагIача тайпара накъа болхаш.

Республикан предприятешка болх беш я 350 комсомольски-кагирхой бригадаш, участкаш, сменаш, установкаш. Яхье баьнначарна юкъе хьалха латтача мугIарашца я нов. Минеев мастер вола «Сунжанефта» мехкдаьтта доаккха комсомольски-кагирхой бригада, нов. Сапона кулгал деш йола Грозненски нефтеперерабатывающи завода № 7 йола установка, нов. Румянцев керте латта Грозненски химзавода № 17—18 йолча цеха смена, «Грознефтезаводстрой № 4 йолча строительно-монтажни управленен нов. Говоров бригадир вола штукатурий бригада, иштта кхыяраш.

Грознен къонача нефтяникаша декхар тIаийцад пхе шера 125 эзар тонн мехкдаьтта а мехкдаьттан продукташ а кхое. Из декхар сийленца кхоачашдеш латт. Шин шерал кIезигагIча хана чухь кходаь даьннад 42 эзар тонн мехкдаьтта а мехкдаьттан продукташ а.

Иштта шоаш цa кхобеш балхаш деш ба кагирхой республикан юрта боахаме а. ХьажкIий лакхара хьувкъамаш дахара тIехьа къовсам лоаттабеш хиннай 200-нел совгIа комсомольски-кагирхой звенош. Укх шера геттара дика къахьийгар Сунженски районерча Лавренко Зинаидан, Курчалоевски районерча Эльтиева Хаврайи Магомадова Айманеи, Грозненски районерча Махмаев Жемалеи, Шалински районерча Зармаев Iаддал-Саидеи звеноша.

Общественни а, боахама а, пачхаьалкхен а балха цхьаккха а дакъа дац комсомольцашеи берригача советски кагирхошеи шоай низ тIа ца бохийташ.

Из иштта дале а даьхача толамех тоъам хила йиш яц. Вай республике кагирхоша шоаш ца кхобеш творчески къахьегаш моттигаш дуккха яле а, хIанз а нийслу кхоачамбоацараш а. Царех керттера дар да къонача наьха цхьадолча даькъаца кхетама болх мела лелабеш хилар. Цхьаболча кагийча наьха а мехкарий а дог дIаувц физически къахьегамца. Дайноаной иждевене а болаш цар безам ба дика барцкъа тIадувха, дикагIа дола хIама даа, цунца цхьана царна дицлу Советски конституцес шоашта тIадилла доккха декхар. ХIанз а болаш ба вай къахьегама дисциплина телхаеш, хулиганал леладеш, хьаьнала къахьега безам боацаш бола кагирхой. Кхетадеш да цу тайпарча гIулакхашца машар хила йиш йоацилга.

Кагирхошта юкъера кхетама болх хоадамболлаш тоабе беза. Комсомольски организацей декхар да кхетамца коммуниз хьалъеш бола къона нах хьалкхебар.

Мамогга чIоагIде деза халкъашта юкъера доттагIал. ХIара зIамига саг а йоI а кIоаргга ховш хила беза халкъий вошал долча дезалла юкъе мара халкъий дегIадарна эшаш дола хьал ца оттилга. Нохч-ГIалгIай республикан экономика а культура а дегIаяр эрсаша, украинцаша, нохчаша, гIалгIаша вай республике бахача берригача къахьегамхоша цхьана болх бар долга ховш хила деза. Советски Союза халкъашта юкъерча доттагIало мара чIоагIерьяц дукха къамаш даха вай социалистически пачхаьалкхе.

Коммунистически партен XXI-ча съездо оттадергдола исторически декхараш кхоачашдеш тIагIертта къахьега дог ура этта йола комсомол кийча я коммунизм хьалъярна советски наха карагIдаьннача турпален гIулакхий историн чухь керда оагIонаш хьаелла.

Ший дикагIа йола уйлаш, шоаш ца кхобеш къахьегар вай кагирхоша сийлахь-йоккхача Коммунистически партена дIалу. Цар доккха ираз цо ма деннадий царна.

Партес кхувш боагIача наха сийлахь-боккха никъ — коммунизм хьалъяра никъ хьахьекхаб. Парти шийх тешарах доккхал деш дегIа а ух хьал а кхув вай кагирхой. Вай сийлен гIулакх бахьан шоай берригa низ дIалуш бола коммунисташ— уж ба кагирхошта бола хьохам.

ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкомага

Советски Союза Коммунистически партен Нохч-ГIалгIай областной комитето дIайха моаршал хоат вай республикан комсомольцашкеи комсомолкашкеи, кагийча нахагеи мехкарашкеи сийлен цIей — Кагирхой Ерригсоюзни Ленински Коммунистически Союза 40 шу дизар дездеш.

Ленински комсомоло Советски пачхаьалкхе латтача ерригача хана къахьегаме а тIем тIа а хьахьекхар Коммунистически партен гIулакх доазув доаццаш дезаш а цу гIулакха ше чIоагIа мутIахьа а хилар, социализм хьалъеш Iалаьмате боккхача лоархIаме гIулакхаш дир. Кагийча наха а мехкараша а массаза а цхьа барт болаш тIаэцар хала йолча хила, моллагIча а гIулакха юкъе инициатива а почин а йоалае, массадолча хIаманна а Коммунистически партена тIехьа хила яха Даьхен тIахьехам. Ленински комсомола а берригача советски кагирхошта а карагIдаьнна дика гIулакхаш белгалдаь да доаккхийча правительственни совгIаташца.

Ший сийлен цIей, Ленински комсомоло, дерригача советски халкъо санна белгалдоакх, Советски Союза Коммунистически партен аргIан йоаца XXI съезд гулъярга кийчлуш хиларца политически а къахьегама а уйла лакхъеннача хьал тIа. Вай йоккхача Даьхен масса а миIинге хIама хьадеш къовсам лоаттабеш ба коммунизман гIишлона керда толамаш дахара тIехьа. Яьржача дерригача халкъа социалистически яхье комсомольцашеи комсомолкашеи, кагийча нахеи мехкарашеи йоагIаш йола моттиг дIалоац, лакха овсарале йолаш къахьегара хьокхам лу, сийленца кхоачашду шоашта тIаийца декхараш.

Дукха еза Даьхе кхы а хозагIа хилийтарна дерригача халкъо лоаттабеча къовсама юкъе доккха дакъалоац Нохч-ГIалгIайчен комсомольцашеи кагирхошеи.

Къонача грозненцаша дIадоладарах йолаелар мехкдаьттеи мехкдаьттан продукташи йоврца къовсам лоаттабара Ерригсоюзни яхь. Бедаш, материалаш, реагенташ кхоярца шоай комсомольски копилка чу бIаьш миллионаш сомаш дIачуденнад кагирхоша.

Промыслашка, заводашка, стройкашка транспорте, колхозашка, совхозашка кагийча нахеи мехкарашеи шоаш ца кхобеш къахьег. халкъа боахама дерригa доакъош дIахо а дегIадоаларна, Партеси Правительствоси оттадаь декхараш кхоачашдарна ка йоалаш новкъостал ду областной партийни организацена.

ССКП областной комитет чIоагIа тешаш я республикан комсомольцашеи кагирхошеи хьамсарча Коммунистически партенеи цун Ленински Центральни Комитетаи гонахьа кхы а айхагIа кхота а бенна сийрда тIехьале, коммунизм бахьан советски халкъо лоаттабеча къовсаман юкъе керда турпален оагIонаш язъерг хиларах.

Даькъала хийла Кагирхой Ерригсоюзни Ленински Союз — Коммунистически партен тешшамера гIончеи резерви, коммунизм хьалъерий дикагIа йола отряд!

Марксизман-ленинизман байракхаца, Коммунистически партен хьалхленца — коммунизм котъяларга гIо!

ССКП Нохч-ГIалгIай обком.

Комсомол массаз а партен гIонча я

ВЛКСМ-а Нохч-ГIалгIай обкомеи Грозненски горкомеи вIашагIкхийтта торжественни пленум

Хоза кийчъяь я театра сцена. Байракхашта юкъе латт В. И. Ленина бюст. Зала чу локхаш музыкеи доаккхаш комсомольски денала иллеи да.

ВЛКСМ-а Нохч-ГIалгIай обкома секретара нов. Голубовске пленум хьайийла хилар дIакхайкаду. Iалаьмате чIоагIа раьза болаш пленума сийлен президиумалла хорж ССКП ЦК-а Президиум. Хьал а гIайтте дIаьхденна тIоараш тох. Городскойи районнии комсомольски организацей байракхаш хьачуяхь, хIаьта иштта хьачуяхь Нохч-ГIалгIай комсомоло бахийтача кагирхоша баьх долча лаьтташка шоаш кхо ца беш къахьегарах Казахстана комсомола ЦК-ас совгIата енна байракх а.

Трибуне ва ССКП Нохч-ГIалгIай обкома секретарь нов. Чахкиев.

Партен областной комитета республикан комсомольцашкеи кагирхошкеи дайта моаршал а дийше, областной комсомольски организацена партен обкомо дезача ленна лаьрхIа яйта байракх дIалу цо.

Дош лу къаьнарча большевика Хрисанф Павлович Чернокозовна. Къаьнарча коммунистий группан цIерах цо моаршал хоатт пленума дакъалацархошка комсомола 40 шу даларца.

Цо йоах, массаза комсомол, советски кагирхой деша, деша, деша яха сийлахь-воккхача Ленина васкеташ тешшаме кхоачашдеш хиннаб. Комсомол массаз а партен гIулакхаш тешшаме чакхдоахаш хиннай. Комсомола енна пхиъ орден цун турпален гIулакхашта баь лоархIам ба.

— Партес тIахьех комсомол. — йоах нов. Чернокозовс, — керда гIулакхаш, керда декхараш чакхдаха. Вай тешаш да комсомоло партес шийна тIадилла гIулакх сийленца кхоачашдергхиларах.

...Оркестр локх, зала чу боагIа Грозненски гарнизона викалаш.

— Комсомольцаш — гарнизона тIемахой массаз а кийча ба вай Даьхен кортмукъал а советски халкъа вахар а тешшаме лораде, — йоах цар.

ТIемахой дIабахачул тIехьагIа зала чу боагIа пионераш. Зала тайп-тайпарча миIингашкара хоз берий зовне оазаш. Цар дувц къонача нефтяникий, гIишлонхой, энергетикий, юрта боахама къахьегамхой толамаш, шоай гIулакхаш а. Дуккхаза а хоз дешаш: Сийле хийла Ленински комсомола. Сийле хийла сийлахь-доккхача советски халкъа. Сийле хийла Коммунистически партена!

Нов. Голубовскес ССКП обкомагеи Грозненски горкомагеи дохьийташ дола областени городскойи комсомольски организацей рапорт деш. Пленуме хиннараша партийни гимн «Интернационал» йоахк.

СУРТА ТIА: «Ингушски» совхоза 3-ча отделенен шурий-товарни ферман дояркаш: (аьрдехьара аьттехьа уралаттараш) Мержоева Лиза, Муталнева Лиза, Галаева Зина, Муталива Люба, Евлоева Iашат (Iохайша багIараш) Фаргиева Довхан, Гандалоева Зарифа, Барахоева Фасиман, Велхиева БагIдат.

И. Плиева сурт.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ МЕХКА КОМСОМОЛО РАПОРТ ЛУ

ХЬОГА, ДУКХА ЕЗА ПАРТИ!

Ленински комсомола 40 шу дизара хетаяьча ший торжественни пленуме вIашагIкхийттача ВЛКСМ-а Нохч-ГIалгIай обкомои Грозненски горкомои безама а лархIара а хьалхара дешаш оал еррига вай коталонаш йоахаш дог урауттадечеи коммунизм хьалъелга вIаштIехьа доаккхачеи дукха езача Коммунистически партега. Цунтара, коммунистий сийлахь-йоккхача партегара хьадоагIаш да вай берригача кагирхой гIулакхаш а уйлаш а. Цунга рапорт лу вай тахан, ВЛКСМ-а 40 шу дизара сийна тIаийца къахьегама декхараш Нохч-ГIалгIай мехка комсомольцашеи кагирхошеи сийленца кхоачашдаь хиларах.

Яхь лаьцарий хьалхарча мугIарашка я «Старогрознефта» нефтепромыслови управленен кхоалагIча промысла, Грозненски крекинг-завода Смирнова Юре цIерах йолча установкан, Грозненски химически завода № 16 йолча цеха «Б» яхача сменан, «Грознефтезаводстрой» треста № 4 йолча строительно-монтажни управленен каменщикий бригадан, Грозни станцен алхха цаI йолча сменан комсомолько-кагирхой коллективаш, кхы дуккха яраш а.

Нефтепромыслай комсомольско-кагирхой участкашеи бригадашеи укх шера 9 бетта планал совгIа 18 эзар тонн мехкдаьтта даьккхад. Ленински комсомола 40 шу дуза ха тIакхоачаш промышленноста, транспорта, гIишлоний бIаьш бола къона болхлой шера йоагIа производственни заданеш кхоачаш а яь, 1960—1961 шерий чотах болх беш ба.

Социалистически яхь лелача хана кхы а шерагIа баьржар рузкъа кходара а лорадара а тIехьа лоаттабу къовсам. Шин шера къонача нефтяникаша довчара ца дойташ лорадир 45 эзар тонн мехкдаьтта а мехкдаьттан продукташ а.

Нефтяникашкара хьокхам а эцаш, рузкъа кходара а лорадара а тIехьа лоаттабеча къовсама дика юкъе баьхкаб боахаман кхыча доакъой комсомольцаш а кагирхой а. Рузкъан кхомбареи из лерадареи поход йолаеннача хана денз республикан кагирхоша комсомольски копилке 64 миллион совгIа сом деннад, царех 18 миллион комсомола XIII съезд хинначул тIехьагIа а луш.

1958 шера духхьал 9 бетта 6 эзар гаргга тонн коача доагам, 2 миллион киловаттсахьат электроэнерги, 5400 метр тайп-тайпара тканеш кходаьд, эзар тонн совгIа металлолом гулдаьд.

Юртбоахаман производство дIахо а лакхъеш лоаттабеча къовсаме доккхий толамаш даьхад юртарча комсомольски организацеша. 200 совгIа комсомольски-кагирхой звенош вIашши юкъе яхь лоаттаеш а хилар, хьажкIаш дика а хьувкъийтар.

Бахача наьха цхьан сага сих дулх, шура, даьтта даккхарна укх гарггарча шерашка СШI-на тIехьакхе аьнна оттадаь дерригача халкъа декхар кхоачашдеча дика дакъа лоац юртарча кагийча нахеи мехкарашеи. ВЛКСМ-а XIII-гIа съезд хинначул тIехьагIа комсомольски путевкех хьайбаш леладеча болх бе вахийтав юкъера школа йисте яьккха 600 саг. Духхьал укх шера 10 эзар совгIа хьакха чуоттаяь йорстаяьй, 31 эзар боабашк хьалкхеяьй, 1600 Iаьса контрактаци яьй хьайбаш леладеча къонача наха. Шиъ-кхоъ эзар литр а кхы дукхагIа а шура йоаккхилга цхьаццабарий рекордаш йолчара дIаяьнна дукха ха я.

Халкъа юкъара декхараш кхоачашдеча Iалаьмате дика дакъа лоац республикерча комсомольцашеи кагирхошеи. Грознера 1500 зIамига сагиоIи комсомольски путевках мехка гIишлонаш еча дIа-юха бахаб. Республикан 2000 совгIа бола патриоташ даиман бахаргболаш Казахстане а бахаб, баьхи къовхьехи дола лаьтташ оахача шоаш кхо ца беш къахьегаш а ба. Нохч-ГIалгIай мехкарча кагирхоша баьш аьхача хинна ялаташ чуийду вIаштта кхаь шера. Укх шера а вай 1600 зIамига сагиийоIи Кокчетавски областерча кхашка сийленца къахьегаш хилар казахстански керда миллиард пунт ялат доаккхача, царех 115 саг правительственни совгIаташ денна а ва.

Сийдола гIулакхаш кIезга дац республикерча школай, къахьегама резерваи вузийи дешара заведеней комсомольцаша а. Царех дуккха бараш дика дииша ца Iеш, боахаман а культуран а гIирсаш деча дика дакъа лоацаш ба.

Ленински комсомола 40 шу дузача сийдолча дена республикера кагирхой накъа болх партен XXI съезда мадоаггIара накъа даха дерригача халкъо шерра къовсам лоаттабеча хана. Нохч-ГIалгIай мехкарча комсомольцаша Коммунистически партена, коммунистии партен денал а тешам а болча штаба — цун Ленински Центральни Комитета гонахьа ший мугIараш кхы а чIоагIагIа кхотаду укх деношка.

Тахан, ВЛКСМ-а 40 шу дуза ди тIакхоачаш, комсомольцийи кагирхойи цIерах вай тешам лу партен Нохч-ГIалгIай обкомаи Грозненски горкомаи, партийни организацеша хьалхле а лелаеш, тIехьа тIаиоагIача хана а сийленцеи тхоаш кхо ца деши халкъа гIулакх дергхиларах, доккхача а зIамигача а хIаман тIехьа цунна тIулакх дергхиларах, цун ираз бахьан хIара денна, хIара сахьата, хьаштдолча посте къовсам лоаттабе, нагахьа санна эшаргхуле, из бахьан денал гойта а.

Даькъала хила вай низбола социалистически Даьхе!

Даькъала хийла дукха еза Советски правительство!

Сийле хийла Коммунистически партена а цун Ленински Центральни Комитета а!

Ленински комсомола 40 шу дизара хетаяьча ВЛКСМ-а Нохч-ГIалгIай обкомеи Грозненски горкомеи торжественни пленуме тIаийцад.

Комсомольцаш юрташ тоаеш, хозъеш боахк

Советское. Нах бахаш йола моттигаш чIоагIа безам тIабаха тоаеш, хозъеш ба районни центрера а кхыча юрташкара а къона къахьегамхой.

Ленина цIерахи Кирова цIерахи йолча колхозашкарча кагийча нахеи мехкарашеи дика порядок оттаяьй юрта клубе, тоадаьд наькъаш. Цу балхаш тIа белгалбаьлар колхозник С. Элимбаев, клуба заведующи вола В. Ахмадов, комсомольски организацен секретарь А. Хасаров, юххьерча школан заведущи О. Васильева.

Советски яха юрт тоаяра а хозъяра а юкъе дика дакъа лаьцар юкъерча школан, райздравотдела, бувзама конторан, районни ийдархой общественни комсомольски организацеша.

В. МУСАЕВ,
ВЛКСМ Советски райкома секретарь.
(«Грозненский рабочий» тIара).

Даим парте гIонча йолаш

Исторически съезда делегат

Фотографега хьежаш вагIа Дмитрий Дмитриевич Коротков. Из дайтад цунна Воронежски областерча Лиски яхача городе вахача комсомоле цунца хиннача новкъоста Николай Петрович Грищенкос.

Цо язду:

«Дукха веза Митя! Письмоца дайт аз комсомола вай эггар хьалхарча комитета фото. Сона фото дайтад Москвера Рыкова Марфас. Пенси йиллеш я из хIанз...»

Письмо дешаш 38 шу хьалха хиннача ший доттагIашка хьеж Дмитрий Дмитриевич.

— КIезига шераш дахадац цу хана денз — йоах цо. КховзткъалагIа шу доладеннад са, хIьта а хIанз санна дага доагIа сона уж шераш.

Революци хинначул тIехьагIа Дмитрий Коротков вар Лискински машин-накъа узла комсомол вIашгIъелларех цаI, цул тIехьагIа партизански отряде вахар, Щеча Эскаре гIулакх деш хилар.

— 1920 шу са вахара чухь эггар белгала долаш да — йоах цо. Воронежски губернерча комсомольски организацес РКСМ III-ча съезда делегатал хержар со. Цу хана диъ дии-бийсеи даькхар оаха Воронежера Москве кхача. Тхо дерригаш а чIоагIа безам болаш дар вай паччахьалкхен столицага хьажа. Советски ЦIагIа дIанийсдир тхо. Эггара хьалха Кремле дахар тхо. Цхьанне аьлар: «Новкъостий! Ленин вах укхаза»! Массанена а чIоагIа дезар Ильич бIаргагулга. Тхона дийзар кхоачаш хилар. Тхона хайра съезде Ленина къамаьл дергдолга. Нийсса 6 сахьат даьлча бIаргавайра тхона дукха веза Ленин. Уpa a гIайтта, массане а тIоараш тохаш, моаршал хаьттар оаха сийлахь - воккхача сагага. Дикка йIаьхъелар цун сийна яь оваци хIаьта Ильича вела а къежаш кулг лестадора. Щаккха а дицлургдац сона тхога цо даь къамаьл. Цу къамаьлаца деша а партен гIулакха тешаме хила а тхо тIахьийхар цо. Къамаьл даь из ваьлча дукхача делегаташа президиуме хьал а баха къамаьл дир баьччаца. БIаргаш а теIадеш, вела а къежаш дерригача тха хаттараште жопаш телар цо. Съездера Ильич дIаводаш чIоагIа оваци а еш накъа ваьккхар оаха, цхьабакъда дIаводаш хала-м хетар.

Из исторически съезд хинначул тIехьагIа Дмитрий Дмитриевич дукхача хана партийни, советски балхаш деш хиннав. Свердлова цIерах йола комвуз яьккхар цо.

Вай Нохч-ГIалгIай мехка Коротковс партийни болх баьб. Укхаза красни директорий курсаш а яьха мехкдаьттан промышленносте болх бир цо.

— Гой хьона, — йоах цо, — Владимир Ильича аьнна дешаш бакъ хилар. Цу хана дукха дийша вацар со. Цул тIехьагIа комвуз а директорий курсаш а яьхар аз.

Дмитрий Дмитриевич хIанз пенсионер ва. Каст-кастта хул из Грозненен пионераш, комсомольцаш, кагирхой болча. Ше деча къамаьлаца цо къонача тIехьенна дувц комсомола исторически съезде хиннар, шийна Ленин бIарга вайнилга, комсомол хьа мишта хилар.

Дукха ха йоацаш МагIалбика 25 шу далар дездеш хиннача торжественни собране Нохч-ГIалгIай АССР-а Лаккхехьарча Совете президиума Сийлен Грамота елар цунна город йиллархе цаI из хиларах.

Сурта тIа: Д. Д. Коротков,

С. ВОЛКОВ.

Ераш иштта баьхкаб комсомола цIейга

МагIалбика района «Ингушски» совхозе дикагIа йола бригада лоархIаш я комсомольско-кагирхой йиълагIа тракторни бригада. Цу бригаде хьалхле лелаер Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутат, къона коммунист Гуноев Iумар ва. Безамца йоах цун цIи бригада а совхоза а коллективо.

Тха бригадаца мел вар зIамига саг ва, — йоах нов. Гуноевс. — Тайп-тайпарча къамех бола уж кагий нах шоайла доккха доттагIал а леладеш къахьегаш ба.

Бакъ лув Iумар, къахьегам безаш дика коллектив я бригада яр. № 51 йолча «Беларусь» яхача трактора тIа болх беча Джантимиров Мовлада укх шера йис бетта (январи—сентябри бетташка) баь болх условни оахамца лаьрхIача 831 гектар гаргга ба, № 56 йолча «Беларусаца» трактористa-комсомольца Мордачев Иванеи цун сменщика Бамбатов Зовраси 714 гектар, «ДТ-54» яхача тракторца Белтоев Ахьмадеи Асхабов Мусаипеи 838,5 гектар условни оахам даьд.

Дийнахьа йоагIа норма 2,5 гектар йолча 3,3—3,5 гектар хьажкIаш хьокх нов. Мордачева трактоpo лелаеча комбайно.

Комсомола 40 шу дузаш дола тахан цIей дездеш санна, дика къахьегама совгIат ийца накъа баха лаьрхIа ба кагирхой Октябрьски революцен 41 шу дизарнеи партен XXI-ча съездаш.

З. ДАУРБЕКОВ.

ДикагIа йолча опыта школаш

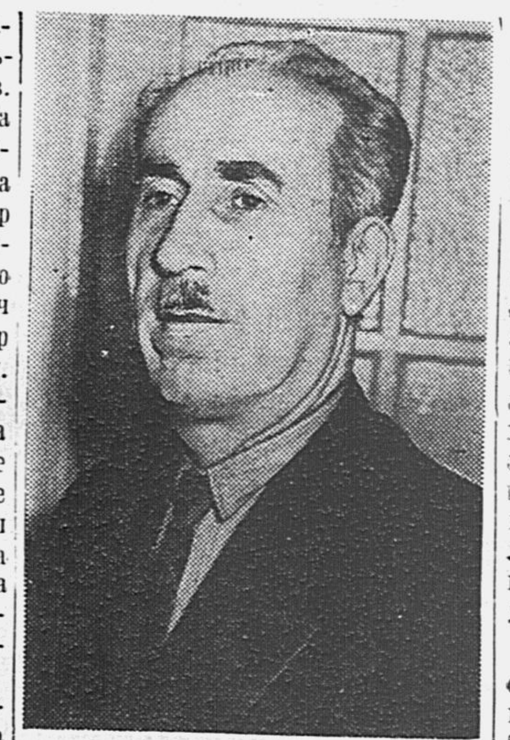

Комсомольций инициативах автотракторни электрооборудованен Хьалхарча Московски заводе вIашагIтехай дикагIа йолча опыта школаш. Балха моттигашка дикагIа болча болхлоша шоай опыт дIател къонагIа болча, кIезигагIа говзал йолча болхлошта, дIахьокх царна къахьегама прогрессивни приемаш. Иштта йола система бахьан долаш къона болхлой шоаш а хиннаб лоаццача хана дикагIа бола болхлой.

ДикагIа йола опыт дIа-юха телача хьинарерча болхлоех цаI я обмотчица комсомолка Нина Сеннова. Цо Iомабаьб дуккха мехкарий овсаре болх бе, хадданза сменни нормаш тIехкхоачашъе.

Сурта тIа: Нина Сеннова — завода дикагIа йола болхло. Цу йоIо болх тIехдика а бу, хIаьта С. Орджоникидзе цIерах йолча Московски инженерно-экономически институте толаме дешаш а я из.

Хьалхара комсомольски ячейка

...1920 шу дар. Март бутт боалаш Нохчашкахьара тIехьашка баьлар деникинцаш. Город Грозни нов. Гикалон отрядо дIалаьцар. ХIаьта массехк ди даьлча грозненски пролетариатои нохч-гIалгIай къахьегама халкъои дог гIоздаларца тIайийцар ЦхьайтталагIча Щеча Эскара хьалхара частеш. Грозне кхаьчар Серго Орджоникидзеи Сергей Миронович Кирови. КхоалагIча апреле тулйир къахьегама нохчий викалий съезд. Шаьла юрта партийни ревкома делегат а волаш цу съезде вар, цу хана ткъеста шу даьнна со. Цу съезде нов. Серго Орджоникидзе, съезде хиннараша чIоагIа тIоараш а тохаш хьакхайкадир нохчий халкъанна сийрда ди тIакхачар, тахан денз дIа вай къам паччахьа палачий Iоткъамах, эрсийн национальнии буржуазен эксплуатацех мукъадалар.

Владимир Ильич Ленингара нохчий халкъага моаршал а Къилбседа Кавказе Советски Iаьдал юхаоттадарца дийза моаршал а новкъоста Сергос хьакхайкадича тха гIаддахар дIадувца хала да.

Сергей Мироновича Кировс къоначa Советски паччахьалкхен чухьара a арахьара а хьал а дийца къахьегама халкъ тIахьийхар кхыча мехкашкарча буржуазес а бохабаь баланза болча, лоамашка лечкъача, чурча моастагIаша а леладечунга фелал йолаш хьажарна.

Цу хана хьалхара дош боккхагIчар дар. Цоах пайда эцар кулакаша, моллаша, шайхаша, общественни гIулакхашта юкъе шоай бокъо якхa езаш хулар кагирхой.

Съезд хинначул тIехьагIа Нохчашкахьа эггара хьалха юрта Советаш хержар. Шаьла халкъа викалаша Совете са кандидатура оттайир 1920 шера Грозне хиннача Советий Нохчий окружни съезде дакъалаьцар аз. Цу съезде со хержар Нохчий окружни исполнительни комитета членалла. Иштта болабелар къахьегамхой депутатий Советашкара са болх.

Цу ханарча керттерча декхарех цаI дар кагирхой кхетамца хьалкхебар, советски строительстве хьинаре дакъалацарна уж юкъеозар. Атта декхар дацар из.

Шаьла оаха из болх болабир политпросветкружок вIашагIйолларца. Тхона новкъостал дир Щеча Эскара политработника Сидоровс. Долалуш кIезига нах бар кружоке, пхийтта гаргга саг вар цига. Цхьабакъда Шаьла эггара хьалхара комсомольски ячейка вIашагIйоллара лард хилар цоах. Хьалхарча комсомольски ячейкан секретарал хержар оаха хьинар дола, революцен доазув доаццаш мутIахьа вола, хIанз пенсионер вола тха ханара нов. Исмаилов Тута.

Ала дезаш да кулакашца лелабеча къовсаме тха комсомольцаша коммунисташта чIоагIа гIо деш хилар. Герз бе а делла цар дакъалоацар кулацки элементашца къовсам лоаттабеш. Дерригача общественни гIулакхашта юкъе дакъалоацаш хиларца кагирхошта а ха яхача наха а юкъе хIара денна айлора комсомольций сий. 40 шерага кхоачаш ха яха бале а, керда вахар хьадеш дакъалаца чIоагIа безам бола нах а цар дехар дарца тхоай мугIарашца хьайбора оаха. Цу хана тамашийна хIама дацар из, хIаьта первични парторганизацеш яцар. 1924 шера мара хиланзар уж. Юрта хьалхле лелаеча наьха безам бар керда общество хьалъеш шоай хьинар юкъе дахьа.

ТIехьагIа тха дукхагIа бола комсомольцаш Нохчашкахьа хьалхара коммунисташ хилар. Царна юкъе бар Мидаев Даша, Казалиев Саид, Хаджиев Эду, Геиев Саид-Селим, Исмаилов Тута, Тагаев Махьмад, иштта кхыбараш.

Цу хана комсомольцаша де дезаш дукха балхаш дар. Дешар ца хар дIадаккхар, школаш хьалъярна, избачитальнеш вIашагIйоххарна моттигерча Iаьдала новкъостал дар. Дерригa дийца а варгвац.

Цу деношка оахош болх баь хала ханаш дагаехача вай комсомольцашка ала безам боагIа эггара хьалха хиннача комсомольций дика гIулакхаш леладе а, Коммунистически партен тешшамера общество хьалъярна къахьегаш а, шоай вахарца берригача кагирхошта хьокхам луш а хила, аьнна.

А. САЛАМОВ.

Нохч-ГIалгIай историни, литературани, меттеи Iилма-тохкама института директор.

Кагирхой ди да тахан

Вай мехкарча дерригача халкъий деза ди да таханара къонача наьха цIей — комсомола 40 шу дуза ди. Тха ферме мел йола доярка мехкарийи къона кхалнахи ба шиннегара дIайиккхача. Тха коллективо ший дерригa хьинар тIадихьа къахьийгад таханара ди дезде гIерташ. Сагаталла хьийга хиннадац оаха из къа. Дикача хьокхамашца таханара ди дездеш ба тха фермацара дукхагIа бола дояркаш: Муталиева Лиза, Евлоева Iашат, Кортоева Пайзат, Муталиева Люба, кхыбараш.

Аз лелабеш шийта етт ба хIанз, царех итт бетташ ба. Укх шера юкъера лаьрхIача хIара Iатта сих 3000 литр шура яккха, аьнна социалистически декхар тIайийцадар аз. ТIеххьарча бетташка, таханарча ден сийна а Октябра 41 шу дизара сийна а тхоай коллектива юкъе социалистически яхь йоаржайича аз лаьрхIар, айса шера тIайийца декхар уж деза деноош тIакхоаччаш кхоачашде.

Сентябрь бутт йистебоалача хана яьккхаяр аз, хIара Iатта-сих яьккхар лаьрхIача, 2636 литр шура. Шера айса тIайийца хинна декхар кхоачашдаь йоал со укх бетта.

Соца яхь лелаеш ба тха фермера къона дояркаш: Муталиева Лизаи Кортоева Пайзати. Лиза дояркал балха ена дукха ха яц. Укх шера апрель бетта ше ферме еча массанена а езалуш дика болх бе йолаелар из. ХIанз из цхьаболча дояркаша январь бетта денз яьккхачул тIех шура яьккха яьннай. Иштта хьинаре болх бу Пайзата а.

Тха коллективацара хIара доярка ше-ше хьалха яла гIерташ я шура яккхара. Цу яхьо тхона новкъостал ду денгара денга дикагIа болх бе, доахан цIенах леладе, цхьанне доладаь дика гIулакх шоллагIчо дIаэца.

Вай мехка мел волча саго дийшача бакъахьа долаш, чIоагIа эшаш

да дешар. Къаьстта къона нах хIаьта а мегаргбац ца дийшача. Са сай вIаштIехьа даланзар зIамига йолаш денз деша. Да а воацаш тхо долча хана, са итт шу даьлча, нана а енна дисар тхо кхоъ: сол зIамагIа йола юшеи вошеи, сои. ЧIоагIа новкъостал дир тхона Iаьдала моттигерча органаша а колхоза правленес а. Йицлургйоацаш са дег чу йисай цу хана тхога каст-каста хьожаш хинна района совета депутат нов. Шевченко.

ШийттлагIа шу доладеннача хана (нана енна ши шу даьлча), со балха яхача, зIамига я яхаш болх байтацар сога бригадира а правленес а. ХIаьта а, кхы со ца а сецаь тайп-тайпара балхаш дайта болабелар сога. ЗIамагIа йола юшеи вошеи деша бахар шоай шераш тIакхаьчата. ХIанз уж шаккъе ялхлагIча классе дешаш да. Ха яхача хана мара балхара чу ца йоагIе а, кIезига мукъа йолча хана царца сайна дешар Iомаду аз.

Сона йоккха дега гIоз я тахан вай мехкарча къонача нахах се хилар. Кагирхой ди да тахан. Уж иразе, сийленца бахаш мохк ба вай бар. Аз сай хьинар мелад дIахо а къахьегартда из ираз, сий, тIайоагIача хана кхы а хоза де.

ГАЛАЕВА ЗИНА.

«Ингушски» совхоза 3-ча отделенен доярка.

Таханарча дезача денга

Йоккхача дега гIозаца дезду таханара ди — Ленински комсомола 40 шу дизар вай мехкарча дуккха миллионаш болча комсомольцаша, кагирхоша, берригача советски наха. Дуккхача коталонашца накъа боагIа вай мехкара комсомольцаши кагирхойи укх денна.

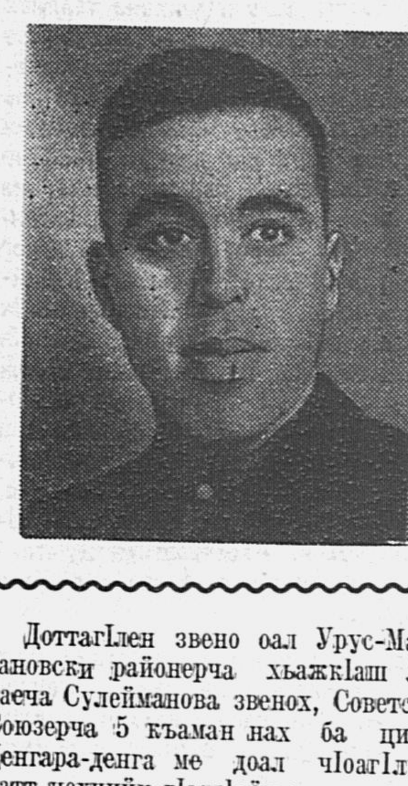
Берригача советски кагирхошца цхьана таханарча дено дог гIоздаьккха ба тха совхоза комсомольцаши кагирхойи. Ше-ше тIех хила гIерташ къахьийгад «Назрановски» совхоза Плиевски отделенерча кагирхоша таханарча ден сийна.

Комсомола 40 шу дизар дездеш а Советски Союза Коммунистически партен XXI съезда сийна а Котиев Салмана хьалхле лелаеча тха комсомольско-кагирхой бригадан коллективо лакхара социалистически декхар тIайийцад, сменни нормаш кхоачашъяр шозза лакхде, аьнна. Из декхар кхоачашдеш дика къахьегаш ба: тракторист-комсомолец Колесников Ахьмад,—нормах 14 гектар йоагIача, агротехникан бокъонаша яххача бесса дикал а йолаш, 18 гектарага кхаччалца туйран ялат дIадув цо ший агрегатаца. Лаьтта оахаш волча тракториста Котиев Шимоахас, нормах 6,2 гектар йоагIача 9,5—10 гектар лаьтта оах сменах, дика болх бу къонача трактористаша Озиев Iамарханеи Барахоев Махьмадгиреи.

Са трактор хIанз гурахьа дIадувча ялатийна лаьтта оахаш я. Сайца балха тIа яхь лелаеш болча новкъостел тIехьа ца виса уйла йолаш со а ва.

Капитальни ремонт ца еш тракторага шера болх байта аьнна декхар тIайийцадар аз дахача шера. ШоллагIа шу да са тракторо капитальни ремонт ца еш болх бу. Из са вIаштIехьадоал ший ханнахьеи бокъонцеи машина технически уход ярца, йоакхо еш, езаш машин лелаярца.

Трактора тIа аз болх бу пхи шу да. Щаккха вицлургвац сона 1952 шера сайца доттагIал лаьца Белорусера вена эрсий зIамига саг, Новиков Анатолий. Из вар машинашта са безам тIабахийтар. Эггара хьалха цун

ца прицепщик а волаш болабир аз механизмаш тIара болх. Цу шера Кустанаерча механизацен школе трактористий курсашка вахар со. Цигара дийша ваьнначул тIехьагIа Анатолеца цхьана колхозе болх беш хилар.

ДIа-юха каьхаташ кхухьийт оаха хIанз. Анатоле язду тхона дика дага боагIа кхашка Iа беш хинна болх, хьо, тха веза новкъост... Из коммунист ва хIанз.

Комсомола декхар да, массаза къахьегаме хьалха хилар, дика дисциплина йолаш хилар, Даьхенна эшшача кийча хилар. Из декхар дика довз тха коллектива. Тхоай отделене со комсомольски организацен секретарь хоржача хана кхоъ мара комсомолец вацар. 25 сагага кхоачаш лакхъелар тха организаци. ТIеххьарча хана царех итт саг кхычахьа балхаш тIа а деша а бахаб. ХIанз 15 саг ва организаце, ВЛКСМ райкомо чIоагIбанза бола тIеххьара хьайица пхиъ воацаш.

Тхоца комсомоле хьа чу ухараш ба, комсомоланна хьалхашка латта сийдола декхараш дика довзаши уж кхоачаш де аьнна никъ шоашта хьалхашка оттабаьи бола кагирхой. Из никъ оаха сийленца дIа а хьоргба.

КОТИЕВ Ваха,

«Назрановски» совхоза Плиевски отделенен тракторист.

Вай партех баьччеи нанеи оал

Тахан 40 шу дуз ВЛКСМ хьахина. Сийдолча комсомоло, коммунистически партен тешшамерча гIончой резерваси рапорт лу советски кагирхой коммунистически уйланца хьалкхебеш даьхача толамех, боахаман а культуран а строительстве шоаш хьинаре дакъалацарах.

Къаьст-къаьстача комсомольски группех лаьттача Нохч-ГIалгIай областан комсомольски организацех ше хьахиннача 37 шера вIаши бувзам болаш, кхотаенна йола дикагIча кагирхоех латта, областан партийни организацен моллагIа а задани кхоачашъергйола, шовзткъа эзар саг чулоацаш йола отряд хиннай.

Советски Iаьдал Нохч-ГIалгIайчене оттача шерашка, хьалхара пятилеткаш хиннача шерашка хьалкхувра коммунизм бахьан къувсаш бола эзараш къона нах. Гикала, Шериповa отрядашка къона патриоташ къонахчул долаш летар керда вахар бахьан, халкъа ираз бахьан юрташкарча бIаьхийча наха, нефтепромышленникашта, паччахьа сатрапашта духьала.

Историен оагIонаш тIа дIаяздаь да Серго Орджоникидзе Эса чIожа гIолла поход яр, цунна новкъостал деш цу халача хана гIалгIай къамо белогвардейций бандашца даь тIемаш. Къонача эрсий болхлочои къахьегама нохчочои цаI цхьанне хьаллоацаш Грозне бIаь дийнахьа чIоагIа тIемаш а дир кот а баьлар.

Топа, тура меттел книжкеи, бурув детта инструменти бе а елла советски мехкдаьттан промышленность, хьалха Iоаткъама кIал лаьттача Кавказа халкъий культура айярна большевикий партес оттаяь Iалальмате йоккха планаш кхоачашъе болабелар вай республикан кагий нахи мехкарийи.

Грознен пролетариата байракха тIа дошоца къегаш я Ленинеи Щеча Байракхеи орденаш. Уж дахарна доккха дакъалаьцад грозненски комсомоло.

Комсомола историен чухь дуккха а сийлен оагIонаш йихьай вай мехкахоша — тIемахоша Заболотне, Харламовс, Калашниковс, Нурадиловс, Сийлахь-боккхача Даьхен тIем тIа дакъалоацаш хиннача кхычар.

Комсомола къахьегам бувцача юкъе дахад мехка эггара хьалха хIама кходараи зехьа ца доадараи поход йолаьча республикан къонача нефтяникий гIулакхаш.

Республикан кагийча нахеи мехкарашеи чIоагIа патриотически уйла айяларца тIайийцар Советски Союза Коммунистически партен аргIан йоаца XXI съезд гулъярах бола хоам. Съезда сийна а комсомола цIей сийна а къахьегама вахте а этта кагирхоша шоай дерригa низаш, шоай къонача дегай сихал дIалу вай мехка коммунизм хьалъяра гIулакха, республика юхаметтоаттаяра декхараш кхоачашдарна.

ХIама кходараи зехьа ца дойтараи поход йолайича денз областан комсомольски организацес комсомольски копилка чу диллад 64 миллион сом.

Алхха ВЛКСМ XIII съезд хинначул тIехьагIа къонача патриоташа копилка чу диллад 18 млн. сом, довчара кходаьд 7 эшелон доагам, планал совгIа 18 эзар тонн мехкдаьтта даьккхад. Совнархоза предприятешка 200 совгIа къонача болхлоша шин-кхаь шера йоагIа нормаш кхоачашъяьй, царна юкъе ба котельщик Владимир Бондарь, Анатолий Алейников, электросварщица Антоника Шиянова, кхыбараш.

Комсомольски дош чIоагIа леладеш я «Старогрознефта» НПУ шоллагIча промыслан ВЛКСМ 40 шу дизара цIерахча комсомольски-кагирхой участкан коллектив. Планал совгIа 960 тонн даккха декхар тIайийцача 1200 тоннал дукхагIа коача доагам даьккхад цар.

Промысловикел тIехьабисац къона нефтепереработчикаш а. Грозненски крекинг - заводерча Олег Кошевой цIерахча комсомольски-кагирхой установкас 9 бетта планал совгIа 11 эзар тоннал дукхагIа мехкдаьттан сийрда продукташ яьхай.

ССКП XX съездеи ССКП ЦК Пленумеи указанеш кхоачашъеш юртара кагирхой кIаьд ца луш къахьегаш ба юртбоахаман продукташ дукхагIа хьувкъийтара, хьайбаш дукхагIа хилийтара а хьайбай боахамах боала пайда айбара а тIехьа. Укх шера мехка хьалха яьнначарца цхьана яьлар вай республика ялаташ кийчдара планаш ханал хьалха кхоачашъяь. Производственни котало йоаккхаш доккха дакъалаьцар юрташкарча кагирхоша. Нохч-ГIалгIай комсомоло вахийтача 1600 саго сийле йоаккхаш къахьийгар казахстански шоллагIа миллиард пунт ялата йоаккхача къовсам лоаттабеш Кокчетавски областе, 115 къонача турпалхошта правительственни совгIаташ деннад.

Республикан кагирхой отрядо яькхай Казахстана комсомола ЦК ЦIе Байракх.

Сихъенна чуэцаш латт хьажкIаш. Яхьа юкъе хьалхле яккха гIерташ 200 совгIа комсомольски-кагирхой звеноош я. Лакхара хьокхам лу Шалински района «Джалка» совхозерча Зармаева звенос, цо гектара тIера 120—125 центнер фуал яьха хьажкIаш йоах.

Юртарча комсомольцаша хьинаре дакъалоац, дерригача халкъо оттадаь декхар — сага сих дулх, шура, даьтта даккхарна США-на тIехьакхер кхоачашдеш. Республике 150-нел дукхагIча къонача дояркаша кхоачашдаьд комсомола 40 шу дизара сийна тIайийца декхараш, царех 50 дояркас хIанззе а фуражни хIара Iаттагара 2000 килограмм шура яьккхай.

Доккхи хьокхамаш даьхад дояркаша: Сунженски районерча «Путь к коммунизму» яхача колхозерча Колесникова Любовс, Шелковски районерча Сталина цIерахча колхозерча Гулаева Татьянас, Малгобекски районерча «Ингушски» совхозерча Галаева Зинас.

Къонача хьайбаш леладераша чу кхаьбай 10-эзарнел тIех хьакха, хьалкхеяьй 31 эзар боабашк, 1600 Iаьсан контрактаци яьй. Комсомольски путевкаех хьайбаш леладеча балха вахав юкъера школаш яьха 600 кагирхо.

Беша месячнике дакъалоацаш Грознен а республикан юртий а городий а кагирхоша къона бешамаш йогI, наькъашка таьнаш дIайогI, скверашь, аллеяш екх. 19 октябре хилар граждански а Даьхен а тIема турпалхой кашамий боарзашка, комсомольски паркашкеи скверашкеи порядок оттаеш дола воскресник.

Комсомоло лелабеча тайп-тайпарча балха чулоацам ба къона тIехье коммунистически уйланца хьалкхеярна партена новкъостал дар. Партес вайна хьех кагирхой коммунистически уйланца хьалкхебар чоалхане а хала а гIулакх да, яхаш. Советски сага моральни дикал хьа а хул чIоагI а лу болхлоша, колхозникаша, интеллигенцес Коммунистически партен политика чакхъяккхарна цхьана къовсам лоаттабеш. Дувца хьашт дац кагирхой хьалкхебеш партен хьалхленца комсомоло даьха толамаш. Уж гуш да.

Республикан комсомольски организацеша чIоагIа уйла тIайохийт кагирхой интернационализман, къахьегамхой доттагIлен уйланца хьалкхебара. Дуккхача къамех нах ба кхашка, фабрикашка, заводашка цхьана болх беш, институташка, техникумашка цхьана дешаш. Грозненски мехкдаьттан институте дешаш 32 къаман студенташ ба. Уж берригаш а вошал долаш, цхьа дезал санна бахаш, мехкдаьттан Iилма а техника а Iомаеш ба.

ДоттагIлен звено оал Урус-Мартановски районерча хьажкIаш лелаеча Сулейманова звенох, Советски Союзерча 5 къаман нах ба цига. Денгара-денга ме доал чIоагIлуш латт нохчийи гIалгIайи къаман сийлахь-доккхача эрсий къаманцара доттагIал. Нохч-ГIалгIайчене советски Iаьдал оттадеш цхьана къовсам лоаттабеш, республикан экономика а культура а айеш цхьана къахьегаш хьахиннад из доттагIал.

Республикан кагирхой чIоагIа доттагIал долаш бувзабенна ба берригача советски кагирхошца. ДоттагIал — кагирхой байракх я, дукха езача Даьхен сийле бахьан лора а дергда чIоагI а дергда вай из доттагIал.

Коммунистически уйланца кагирхой хьалкхебара берригa болх айхха бувзабенна ба цхьаболча кагирхошта юкъе хIанз а леладеча къаьнача зуламерча гIулакхашца къовсам лоаттабарца.

Вай республике латтача хьал тIа кхетамца кхебара болх дIабахьарна цIенхоштта новкъарло ю массадолча тайпарча церковникаша, вахара юкъе хIанз а лелача къаьнача родови гIулакхаша.

Белгалдаккха деза цхьайолча моттигашка къаьнара зене дола гIулакхаш леладераш комсомолах, общественностах кагирхой дIакъоастабе гIерташ хилар, йиIигаш деша, клубашка ахийтац, кагирхой ды лелабеча тоабашта юкъе оза гIерт.

Къаьнарча зуламерча гIулакхашца къовсам лоаттабеш комсомольски организацеша лелабеча идеологически балхо дика гIулакх да а ду, дIахо дерг а да. Цхьабакъда атта котало йоаккхарг ма йий аьнна хетадала мегаргдац, кагирхой идейни чIоагIбара, цар марксистски-ленински хьехам Iомабара политически болх цIенхоштта а кIоаргга а лелабе беза.

Областан комсомольски организацен идеологически декхараш толамца кхоачашдарна комсомольски организацеша лелабу берригa организационни болх айбанза баргбац, теркам тIабахийта беза берригача комсомольски болхлоша балха большевистски стиль Iомаярна.

Комсомола дерригa вахар а гIулакхаш а хадданза дувзаденна да Коммунистически партеца. Цун хьалхленца даьхад комсомоло дерригa толамаш, ерригa коталонаш, из бахьан хиннай комсомол хьа. Партегара, коммунисташкара Iомалу комсомол коммунизм котъяларна, партийни решене кхоачашъярна шоаш ца кхобеш къовсам лоаттабе, халонаш ловш кхера ца луш чIоагIа хала Iомалу, эшаш дола хIама вIашагIдолла а тоаде а Iомалу, нахацара бувзам чIоагIбе, цар яхачунга ладувгIа, уж шоашта тIехьа баха Iомалу.

ССКП XXI съездага кийчлуш Коммунистически партена—ерригa коталонаш яхар вIашагIделлачоа а дог ураоттадаьчоа а гонахьа кхы а айхагIа кхотаду комсомоло ший мугIараш. Парти дага йолаш дезду Ленински комсомоло ший 40 шу дизар.

В. ГОЛУБОВСКИЙ.

ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкома секретарь.

Хьайоагlа хьо, Комсомол

Коммунистически партен тешаме зIамагIа

1917-ча шера Ленинеи коммунистически партен хьалхаленца Сийлахь - йоккха Октябрьски Социалистически революци а яь, паччахьа Iаьдалеи бIаьхийча наьхеи Iазаш кIалхара баьлар берригa вай мехкара болхлой а къахьегамхой а. Къьстта йоккха паргIато елар Октябрьски революцес паччахьа Iаьдала шолха Iазаш тIалаьттача нохчийи гIалгIайи дар мо долча зIамигача къамашта.

Цу балха юкъе доккха дакъа лаьцар 1918-ча шера Ленина вIашагIаеллача ВЛКСМ-о а.

ГIалгIай мехка комсомольски организацеш вIашагIайохка йолайир белогвардейцех а цар «доттагIех» доазол дехьарча интервентех а берригa вай мохк цIен а баь, Ленина а коммунистически партен а хьалхленца болхлойи берригa къахьегамхойи мехка боахам тоабе болабенначул тIехьагIа.

Тха ДIаьхача Къухье яхача юрта комсомольски организаци вIашагIйолла 1922-ча шера эггара хьалха вера РКСМ Назрановски окружкома инструктор Эсмурзиев Эсамарза. Тха юртарча коммунистически парте организацен секретаро а цо а гулбаьча кагийча наха юкъе дукха юкъера ха йолаш а боккхий а нах бар.

Комсомол а цун декхараш а дувцаш дика доклад йир Эсмурзиевс. Цо яьча доклада чIоагIа раьза хиларца дуккха кагий нах комсомола юкъе бахар, сой-сой а эца комсомоле дIа яхаш юкъера ха йолеи боккхийи нах а бар. Юкъера ха йолеи боккхийи нах, комсомол — коммунистически партен а Ленина а хьехам чакхбоаккхаш йола кагирхой организаци йолгеи цар коммунистически партена юкъе баха ха кхаьчалгеи, уж дIакхета а баь, комсомольски организаци вIашагIаеллар.

Цу дийнахьа тха юртерча комсомольски организацена юкъе бахар Матиев БугIи, Хаматханов Гирихан, Льянов АртагIа, Мурзабеков Логи, со, иштта дукхха кхыбараш а.

Цу хана дукха хала декхараш латтар коммунистически а комсомольски а оргнизацешта хьалхашка.

Октябрьски революци а хинна, советски Iаьдал чIоагIдеш революционни тIемаш долча хана, 99 процент гIалгIай къахьегамхой коммунистически партена тIехьа хилар бахьан долаш, Советски Iаьдала духьал хIама ала а де а ка ца йоалаш хиннача кулакаша, базархоша, моллаша, къоалаца атта баха Iаьмача къуша къамаьлашца, къоалашца, кхыча гIулакхашца къайлагIа духьале йора империалистически а революционни а тIемаша бохабаь мехка боахам юха меттаоттабе коммунистически партен хьалхленца къахьегамхоша беча балха. Цу гIулакха цар пайда ийбора цхьаболча советски болхлошкара даьннача къаьст-къаьстача гIалатех, нах дешара а кхетама а тIехьа биса хиларах, дуккхача хана денз наха юкъе шоаш лаьцача Iадатий гIулакхах.

ГIалгIай комсомольцаша из моастагIий тийшаболх гуча боахар, Ленина а коммунистически партен а хьехамах, балхах къахьегамхой дIакхетабора. Кулакашца, моллашца, базархошца, къушца, кхыча Советий Iаьдала моастагIашца къамаьлашца лоаттабаь ца Iеш, гIулакхашца, цкъаза герзаца а къовсам лоаттабора.

Комсомольцаша, вIашагIа а бетталуш, къушта кIийленаш а еш, уж лувцаш Iаьдалга дIателар, цар а цар таргарча наха а хьувча довнех кхера а ца луш.

Цу хана Советски Iаьдало къеча наьха боахамаш тоаде говр эца, етт эца ссудаш телар, комсомольцаша уж доагIачоа нийса дIакхачийта новкъостал дора. Кхаа телилга а эцалга а наха юкъера дIадаьккхадар.

Ленина а коммунистически партен а Сийлахь-йоккха идеяш бахьан бала кийча болаш, цар тешаме къонгаш бар комсомольцаш.

ДIаьхача Къухьарча комсомольски организацена юкъера дика советски болхлой а тIемахой а баьлар. Матиев БугIе деша ваха пехотни школа йисте а яьккха, майор волаш тIехьарча Даьхен тIем тIа а ваха, немецки фашистттащца майра тIом беш, Советски Даьхенна шийн са дIаделар. Иштта Льянов АртагIа летчикий школа йисте а яьккха, авиацен капитан а волаш, немецки фашисташца тIом беш велар. Хаматханов Гириханах гIалгIай областен суда член хилар. Иштта дика болхлой кхыбарех а хилар.

ХIанз ВЛКСМ, коммунистически партен тешаметIа вола новкъост а зIамагIа волаш, мехко коммунизм хьалъеш беча балха юкъе халагIа дола декхараш доккхийча толамашца чакх а доахаш, дIайода.

Даькъала а хийла хьо, коммунизм хьалъеш беча балха ка маьхала а яьйла хьа, Сийдола Ленински комсомол!

ХАМАТХАНОВ Дж.

Шоай совгIатаца баьхкаб цIейга

Каргалински района «ЦIе ахархо» яхача колхоза къонача хьайбаш леладераша Ленински комсомола 40 шу дуза ди дезде лерхIаш хьинаре къахьийгад.

Хьайбай помещенеш дика тоаяьи кIир техаи кийчьяьй, цIена я ферман ерригa а территори, ферме хьаэзача аьлахи чахи даь доккхий аргIаш латт, дика къайла я силос чуйоалла траншеяш.

ЦхьоалагIчеи шоллагIчеи фермашта юкъе йоаржаяьча социалистически яхье бархI бетта гаргга йолча хана хьалха лаьттар шоллагIа ферма. Бакъда, 1-ча ферман дояркаша байнача бетта хIара Iаттагара 7 литр шура дукхагIа яьккхар. Царна еннай хIанзалца 2-ча фермага хинна дIаюха тела ЦIе байракх.

— Бутт балалехьа вайга хургья цIе байракх,— аьлар 2-ча ферман йоккхагIча дояркас Ульяна Яковлевна Рычковас, шоай балха гIулакхаш дувца дояркаш вIашагIкхийттача. Масса а йола доярка раьза йолаш къоабалдир нов. Рычковай дешаш.

— Комсомола 40-шу дизара сийна тIаийца социалистически декхараш дика кхоачашдарна дика къахьийгад тха коллективо,— йоах бригадира помощника нов. Пушкаревс.— Дукха ба тха ферме дика хьокхамаш доахаш хьайбаш леладу къона болхлой. Царех я КиълбаседаХIирий юрта боахаман института 5-ча курсе дешаш йола Хохлова Тамара. Ше лелабеча 15 Iаттах хIаранегара дIабахача 9 бетта 2110 литр шура яьккхай цо. Дикача балхаца белгалбаьнна ба дояркаш: Вариченко Галина, Кофтюх Александра, Рычкова Александра, Холомей Матрена, кхыбараш.

— Ер,— йоах нов. Пушкаревс,— «ферман дикагIа йолча Iаьсий леладечоа», аьнна тIаяздаь цIе вымпел хьа а хьекха,— Детистова Марияс лелаю. Цунгарча Iаьсех хIаранена ден-буси тIакхета дулх 730 грамм да.

Колхозо Iалашъяьй 500 тонн дика йол, хIара Iатта 15 тонн кхоачаш силос, тоъал Iалашъяьй концентраташ.

Ала цезаш да, ерригача а колхозе лаьрхIача 2000 литр шура яьккха кхоачашъяь хилар: хIара Iатта сих лаьрхIача 2000 литр шура яьккха баьннаб хьайбаш леладераш.

«ЦIе ахархо» яхача колхоза хьайбаш леладераш комсомола 40 шу дузача юбилейни денга шоай совгIатаца баьхкаб.

А. ЕСИМБАЕВ.

Нийсача новкъа

ЦIаккха а дагадацар Махмаев Жалиланна, шофера балха говзал дика ховш вола ше хьажкIаш хьалкхееш хургва аьнна.

ХIаьта а Грозненски районерча «Советская Россия» яхача колхоза комсомольски собране комсомольски-кагирхой звено вIашагIйоллара дош дувцаш комсомольца Махмаев Жалила аьлар:

—Аз а кхеергъя кхай королева, комсомольски культура-хьажкIаш.

Жалил чIоагIвир звенон кулгал де. Комсомольцаш болабелар «Вир-42» яха гибридни фун хьажкIаш хьалкхее. Звенона новкъостала енача агронома Комарова Валентина Николаевнас аьлар:

— Вайна хьалхашка оттадаь декхар 72 тонн «Вир-42» яха гибридни фу лулга да.

Агрономо кагирхошта дийцар из фу миштa кхеде деза. Комсомольцаш болх бе болабелар. Звеновода Махмаевс хьалхарча деношка дենз хьахьекхар дика организатори хьинар долаш комсомолеци волга. Звенон коллективо лаьрхIар кхай тIа 400 тонн кхо дахьа, ден а бус а сменах болх а беш 730 тонн кхо дихьар цар кхай тIа.

ХьажкIаш шоаш дIайийра цар агротехнико маяхха. Квадраташ нийса хилар, цо торо хилийтар шин оагIорахьа кхозза культиваци е. ХьажкIашта подкормка а йир оасар а дир, нилх е езача нилх а йир.

Комсомольски организацес тIадиллarах агитатор волча Махмаевс ше кагирхошца беседаш еш дIадувцар комсомола 40 шу дизара сийна къонача наха доаха балха толамаш.

— Из сийлен ди дезарга долхаш вай Iалашдергда хьажкIаш дика хьувкъилга — йоахар Тахаев ТIахьира.

Цо яхачоа тIехьа бар берригаш а. ХIаране уйла яр кхы а чIоагIагIа болх бе.

Канаш хьадаха дезача хана ден а бус а делхаш догIа дар.

Фу дергда хьоах! — йоахар кагирхоша — ДогIа саццалца хьийжача канаш хьадаха кхувргад. ХьажкIех хьоаса латаргба, тIаккха тIехьа хургда, гибридни фу хургдац, вай хьийга къа довргда.

Кхы хьежаш дагIа йиш яц — аьлар Жалила. Плаш тIа а йийха кхай тIа вахар из. Ерригa звено а цун тIехьа яхар. Даггара делхача догIанна къал бора болх. Котех хотта летар, гIа баха хала дар, хIаьта а доладаь гIулакх дитанзар.

Малх а хьежа ха эттача дог гIоздаьлар кагирхой. Болх тIехьа ца буташ баь баьккхар. Кхозза-диазза бир цар из болх. ТIаккха районера еннача комиссес болх дика баьрг лаьрхIар.

Комсомольски - кагирхой звенох доккхал деш къамаьлаш дора колхозникаша. Цу деношка къаьсста белгалбаьлар звенон членаш н.н. Тахаев, Закаев, Эльбиев, кхыбараш.

Из болх баьлча хьажкIашта де хIама дацар.

Кулгаш вIашка а дехка дагIаргда вай? — аьнна хаьттар Махамаевс шийн новкъосташка.

— ДагIаргдац! Эггара сихагIа болх болча хила деза вай!—аьлар комсомольцаша.

Ерригa звено Буруны яхача йол хьокхача а яха 200 тонн дикача аьла хьакха а хьакхаь холаш а даь дIаоттайир, иззал йол хьакхар цар кхыча участкашка а.

Силос хьокхача болхлой эшаш моттиг нийсъелча комсомольски-кагирхой звено из болх бе эттар. Цу хана 16 саг вар уж. 4100 тонн силос чуеллар планах 3800 тонн чуйолла езача.

ХьажкIаш чуэца ха тIакхаьчача колхозе хьайийла комсомольски собрани йир. Къамаьл даьча Жалила кагирхой тIахьийхар хьажкIаш чуэца новкъостал де. Кагирхоша соцам бир шоаш ца кхобеш къахьийгача комсомольцашта новкъостал де. 40—50 саг араваьлар кхай тIа. ХьажкIаш сиха хьа а йоахаш хьаттара элеваторе дIакхухьар.

Колхоза парторганизацен секретарь нов. Басханов волча вера Махмаев Жалил парте дIаэца ше аьнна. Дукха ха яр из парте ваха кийчлуш вола. Берригаш раьза а болаш ССКП члена кандидаталла дIайийцар Жалил.

— Соах шун бенна боккха тешам сийленца кхоачашбергба аз — аьлар Махмаевс.

Шоай звеновод партен члена кандидатал дIаэцар чIоагIа тIадбахарца тIаийцар звенон членаша. Цар дош делар кхы а дикагIа къахьега. Комсомола 40 шу дизара сийна паччахьалкхенна 100 тонн хьажкIий дикагIа дола фу дIадала. Планал 1,5 дукхагIа я уж.

— Миччахьа тхо колхозо дохийте а хила дезача тайпара коммунизм хьалъераш хургда тхо, — аьлар звенон членаша.

Нийсача новкъа ба шоай кулгалхочунгара — Жалилагара хьокхам эцаш бола комсомольски-кагирхой звенон членаш.

С. КОСТИН.

Комсомолец Дженгазиев

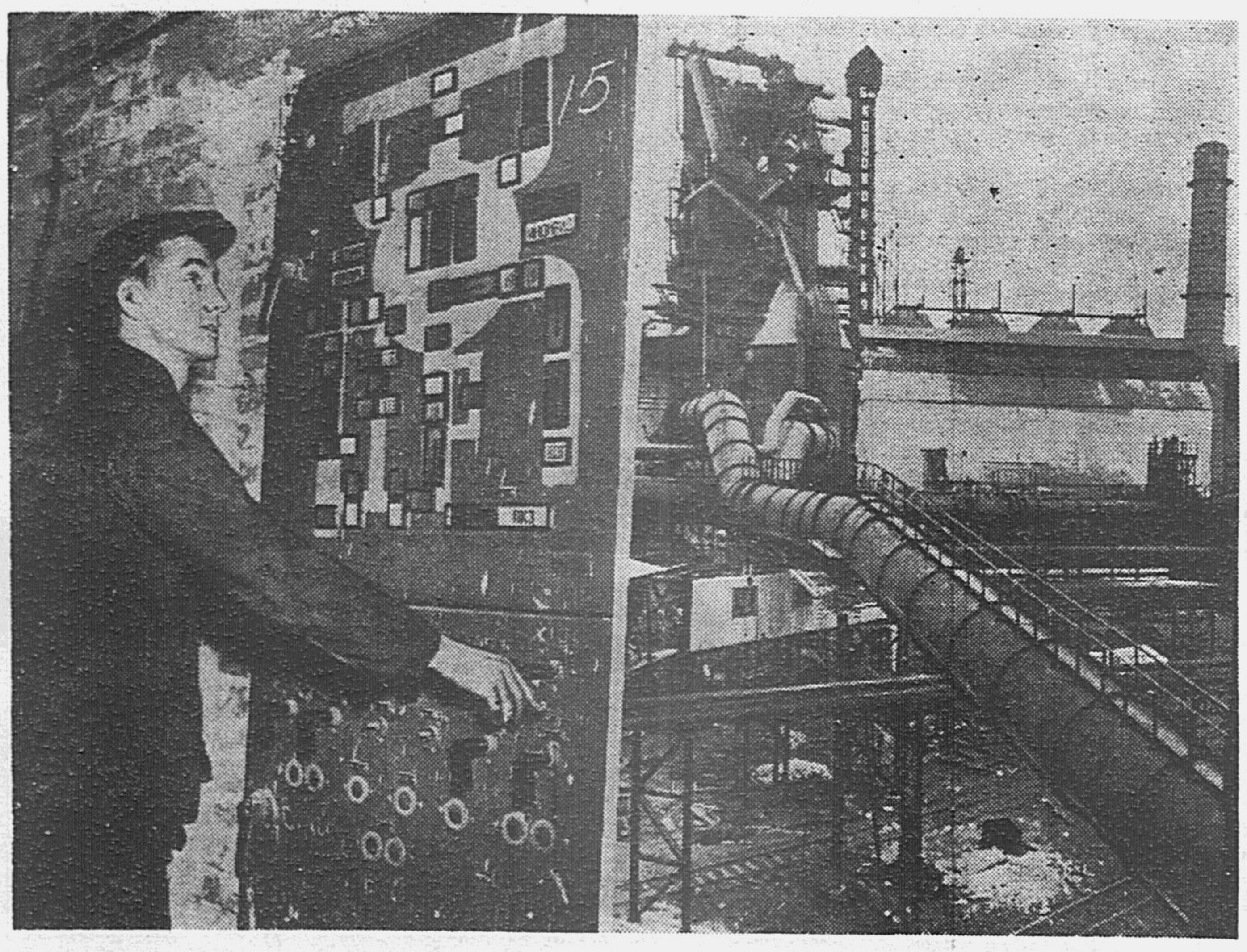
1952-ча шера ше Грозненски ремесленни училище дийша ваьлча «Красный Молот» яхача заводе болат лоаладеча цеха формовочни участке болх бе вахар Дженгазиев Олег. ТIадиллаьр деш, дика дисциплина йолаш, дика гIулакхаш доахкаш ва из зIамига саг. Юккъера лаьрхIача, бетта 150—200 процент кхоачашъю цо сменах йоагIа норма. Цеха комсомольски бюрон члени завода комсомола комитета члени хержав из.

Укх деношка кхыча комсомольцашца комсомола 40 шу дузача ден сийна тIаийца декхараш кхоачаш а даь кхы а совгIа къахьегама толамаш доахаш воал Дженгазиев.

С. ЧАХКИЕВ.

Шиъ ах бутт ханал хьалха

Челябинск. Металлургически заводе хьалъяь яьннай 5-гIа комсомольски домна.

Из Iалаьмате йоккха домна хьалъяьй ийс бетта. ГIишлонхоша 75 ди ханал хьалха йистеяьккхар керда агрегат.

Цу ударни гIишлоне сийленца къахьегаш хилар кагирхой. 700 къона патриот вера укхаза комсомольски путевкех. Царех дукхагIабараш гIишлоний специальносташ йоацаш бар. Уккхаза толаме Iомайир цар бетонщикий, монтажникий, плотникий, арматурщикий специальносташ.

5-гIа домна завода вокха йиъ пишка тара яц. ГIишлоне гIерра пайда эцаш яр сборни аьшкбетон. Комплекса дуккха объекташ—машинни зал, фо дIоахдеш йола здани, кхыяраш а—аьшкбетонни элементех вIашагIъехка яр. Цо торо хилийтар балхаш графикал лоархIаме хьалхадаха. Лакха балха овсарал йолча хIанзарча техникас а дикка гIо дир цу гIулакха. Иштта, домнанеи фо дIоахдеча зданештеи монтаж еча укхаза болх беш хилар йиъ башенни кран. Домна хьалийр высокоглиноземисти огнеупорех. Цо лоархIаме йIаьхъергья капитальни ремонтага кхаччалца пишко болх бергбола ха.

Керда домне чон лоаладара дерригa балхаш автоматически леладеш да. Домна я чIоагIа пайдана йола, пар шелбара система. Из система дунен тIа эггара хьалха советски инженераша араяьккха а я, хIаьта хьалхагIа мартеновскии тIаккха доменнии пишкашка лелаяь а я. Пишк болх беш хургья колошника кIал йолча газа Iалаьмате лакхача давленеца — цаI-ах атмосфера.

Хьалхарча вахте эттар завода дикагIа бола доменщикаш. Царна юкъе ба — вагонаш увзаш долча тараза машинист вола коммунист И. И. Яровой, мастер А. И. Бычихин, газовщик комсомолец Юрий Виноградов.

Сурта тIа: аьттехьа — 5-гIа челябински комсомольски домна, аьрдехьа—Юрий Виноградов пишка чутохаш дола фо хьаделлаш воал.

В. Георгиева сурт.
ТАСС фотохроника.

Нохч-ГIалгIайчен кагирхой—даьхе бахьан лоаттабаьча тIем тIа

Днепра аьттехьарча берда тIа беш бар тIом. Полковник Пучинский командир хиннача 7-ча кавалерийски дивизес са ца лоIаш, дуккха зе а хулаш фашистий атака юхаетта бхо дии-бийсеи дар.

Дивизен командованес полкан командира подполковника Володарскена задани елар фуннагIа хуле а моастагIчун низехи цо де лерхIачохи бакъдараш гулде аьнна.

Подполковника Володарскес ше волча вийхар старшина Дудаев Хьамид. Из эггара кадайгIа а денал долашагIа а вола разведчик вар, цкъа санна дуккхазза а фашистски салтий а эпсараш а плен кхийлабар цо. Подполковника дика вовзар Хьамид.

— Хьа приказах гварди старшина Дудаев хьакхаьчав!—аьлар Хьамида.

Подполковника сихха дIадовзийтар де дезар.

— Тхона вовз хьо старшина, хьоах чIоагIа теш тхо. Лакхехьарча командованегара приказ кхаьчад плен нах боалабе, аьнна. МоастагIчех дола бакъдараш деза вайна. Хьайна магой хьона вайгара хьал. КхоалагIа ди да вайна зе а хулаш вай тIом бу.

— Из бакъда новкъост подполковник,— аьлар Хьамида,— декхар кхетадеш да. Кхоачашде мукъа ба? Разведке бига нах харжа мегаргбий?

— Нах хьахаржа, гIулакх дIадоладе! Ка маьхал яйла хьа, — аьнна Хьамид мархIа а велла кулг лаьцар подполковника.

Цу буссе а старшина Дудаев Хьамид керте а волаш денал дола тIемахой моастагIа волча кхаьчар. Полка штаба разведчикаш боабаьрг а операци чакх а ца йоалаш йисарг а лерхIача ханна хезар разведчикий гIараш.

— Задани кхоачашьяъй! Немецки 9 воалаваьв, — аьнна доложить дир ст. Дудаевс.

Дудаев Хьамид Надтеречни района Лоха Новре яхача юртара ше раьза а волаш сийлахь-боккхача даьхен тIем тIа вахар.

Хьамида берригa тIема никъ белгалоаьккха ба дуккхача правительственни совгIаташца. Цар хьахьокх цун майрал, ше ца кховеш цо тIом бар. Варшава юххе чIоагIа чов хилар Хьамида. ТIема тIа витанзар из новкъосташа. Нохч-ГIалгIайченера виъ новкъосто Дабагхаджиев Аманадина, Смирнов Николайс, Эльмурзаев Зальмаха, Айсаханов Салаудина кара а ийца тIема юкъера дIавихьар старшина Дудаев.

* * *

Урус-Мартановски района Алхазурова яхача юртара Магомед-Мирзоев Хаваджи а шийн лоIамах Советски Эскаре вахар тIом болча шерашка. Цун вежарий Альвии Iалаудини фронте бола дукха ха яр. ТIема тIа кхаьчача пулеметни расчета командирал хьожавир из. Виъ саг мара воацашехьа а «дукхача къамий доттагIлен» расчет аьле цIи йоккхар цоах. Я а яр из иштта. Укхаза бар украинец Кузнецов, турже Сасаншвили, узбек Юнусов, нохчо Магомед-Мирзоев.

Вай мехкахо гIулакх деш хинна тIема часта командир вар майор Гарлитов. Разведкана ховчох фашисташ тIалата кийчлуш бар. Магомед-Мирзоева пулеметни расчета приказ делар атака юхатоха.

Пулеметчикаш тIема моттиге дIаэттар. Шоаш хестабеш бола немцаш цIогIарч а детташ вай окопашта тIаболабелар. Духьале йоацаш ювлар пулемет. Атака еш хьалха хиннараш хIалакхилар. Цхьан секунда юхатехар атака, тIаккха юха а тIаболабелар гитлеровцаш. Вийра украинец Кузнецов, майра валар тIаийцар узбека Юнусовси гуржечо Сасанашвилеи, хIаьта а саццацар пулемет. Фашисташ цецбаьннабар: «Кхоъ вийна ма вий! Мала ва хьоах, из бирса тIом бер?

Кхоъ чов а хинна цIий Iоуххашехьа а моастагIа юхаветтaш вар Хаваджи.

Цу хана Хавадже сесагага кхаьчар часта командира Горлитови цун заместителa Закирови кулгаш тIадолаш каьхат. Ер да цун тIа яздаьр:

«Дукха еза Тамара! 1944 шера 15 январерча СССР Лакхехьарча Совета Президиума Указаца хьа мара гварди старши сержанта Хаваджи Магомед-Мирзоева лакхара а сийлен а йола Советски Союза Турпалхочун цIи тиллай.

Дошо Украинан аренашка, къаьна Днепр бахьан, гарггара Белорусси бахьан немецки фашисташца даьча тIемашка хьа маро тIема говзал гойтар, вай Даьхен сий, кортамукъал , лоIам бахьан къовсам лоаттабеш майрал а хьахьекхар...»

Човнаш йийрзачул тIехьагIа юха а шийн часте вера Хаваджи. Советски Эскараш чехкка хьалхашка ухар. 1944 шера 30 сентябре баьча тIем тIа чов а яь вийра Советски Союза Турпалхо Хаваджи Магомед-Мирзоев. Иштта хьадар къоначa Iалаьмате дикача вай мехкахочун вахар.

ТIом болча шерашка вай кагирхошта карагIдаьнна турпала гIулакхаш цIаккха а дицлургдац советски наха. ЦIаккха а йовргьяц шоай къона вахар халкъа ираз бахьан дIаденнарий сийле.

С. ВОРОНИН.

Комсомолка бригадир

Укх шера август бетта кхаьчар Людмила Гордейчук Наьсарен районерча мельзаводе. Одесски мукомольно-крупяной техникум дика чакх а яьккха направленех заводе болх бе ена хьинаре къахьегарца дикача оагIонгахьара завода хьалхле лелараштa а шийца болх бераштa а ше дIайовзийта вIаштIехьа даьлар Людмилай. Шийн болх дика бовзаш а коллективаца болх бе ховш а Гордейчук йолга гучадаьнначул тIехьагIа завода кулгалхоша цхьан мукомольни бригадан бригадирала хьожайир из, 21 болхло ва Людмилай бригадаца, дукхагIа бараш, из ше санна, кагий нах а болаш.

Людмила кулгалдеш йола бригада заводе хьалха латташ я. Укх бетта хьалхарча 15 дийнахьара сортовой секцен план 76,7 проценти, обойни секцен план 200,5 проценти кхоачашъяьй цу бригадо. Шеко йоацаш да уж цифраш бутт йистебоаллаш шозза дукхагIа хургхилар.

Завода мукомольни цехе тхо дIачудаьлча эггара хьалха бIарг кхийтар тха лакхо дегI а цIена цIока а долаш кIайча юхьарча, мукомольни сортировочни аппараташка хьежаш яьллача йоIах. Из яр Людмила Гордейчук. Цкъа ийккха тхогахьа хьахьежар из, бакъда, шийн балха тIер-м яланзар. Кадай а хьакхашта а цо деттача кулгех хоадала атта дар боккхача безамца, шийн гIулакх дика довзаш из болх цо лелабелга.

Хьай бригада толамех дувца аьлча, цкъарчоа дикка цIий а енна аьлар Людмилас:

— Фу дувцаргда аз, со бригадирал яха-м цхьа бутт мара мичаб. Юххьанца хало дар сона, балхаца дукха хьакхашта яцар, коллектив а сона йовзаш яцар. Бакъда, хIаьта а акхар новкъосталца,— бIарахьежар из шийна гонахьа латтача массехк болхлочоа,— кхыча бригадел тIехьа ца дусаш болх дIабахьа вIаштIехьа-м доал тха. Хала да, укхо дикагIа болх бу аьнна, са бригадацара болхло белгал ваккха. Комсомолка Измай— круповщица, Нумаровар ши йиша обойщицеи круповщицеи, Николай Берило — воккхагIа вола вальцевой, Яндиева, комсомолкаш Голявкина, Седова иштта кхыбараш а — массане а сменни заданеш тIехкхоачашъю цар,—аьлар Людмилас ше йистейоаллаш.

Людмила Гордейчук дика бригадир а, дика болхло а, мукомольни гIулакха дика технолог а хинна Iац. Завода комсомольски организацес художественни самодеятельноста кружока кулгалделга тIадиллад Гордейчука. ХIанз цу кружоке дакъа лоацаргдола дикагIа бола комсомольцаши кагирхойи вIашагIтохаш я Людмила.

С. КОТИЕВ.

Хьамзат ОСМИЕВ

Комсомол

Даим парте гIонча йолаш,
Денна боаккхаш керда мул,
Халкъий безам хьайца болаш
ХьайоагIа хьо, комсомол.

Дегá къона, хьинар доккха,
Денал дола комсомол,
Iа мел даьрий боарам баккха
Тахан хьанна могаргдол?

Сийлен парте хьалхаленца
Уж аренаш Iа дийнъяьй,
Ялаташца, бешамашца
Нана-Даьхе хьелаяьй.

Сийнча сигал, лаьттан кIалха
Хьо ца кхоачаш моттиг яц,
Дечоа латт хьо массаз
хьалха,
Хьа сатийна ха а яц.

Хало яйча яц хьо елхаш,
Хьона кадар фуд а хац,
Ираз кхоллаш Iа ду балхаш
Адамашта дицлургдац.

Хьо де аьнна дIатIахьайзар
(Iайха дер Iа кадай ду!),
Хьа маьжений низ дIабайзар
Кхоачаш хинна бIаргагу.

Завод, фабрик, керда фордаш,
Теркаш латта ялтий кхаш,
ГIоза дела берий бордаш
(Цох вай кхычул дукхагI
дáш!),

Шахташ, вышкаш, доахан
фермаш,
Даьхе лорош латта пост,
Сигал лела ткъама кемаш —
Алал сога, са новкъост,—

Дувца йиш йий вай уж хIамаш
Комсомолах къоастадаь?
Яц! Массанахьа турпал балхаш
Деш комсомол йоландаь.

Коммунизме даргдар нáкъа
Комсомол, Iа хьалха доах,
Цудухь турпал из хьа нáкха
Пхе ордено сийрдабоах.

Даим парте гIонча йолаш,
Денна боаккхаш керда мул,
Халкъий безам хьайца болаш
ХьайоагIа хьо, комсомол.

Ювсап ЧАХКИЕВ.

Партен тIехье

Хье дунен тIа яьлча гIоне
Сий хьай лакха лоаттадеш,
Коммунизман къона тIехье,
Я хьо мехко доаккхал деш.

Майра лийтаб комсомольцаш
Мехка тIаэттача тIом;
Массаз хьалду доккхий
гIирсаш,
Балха ца беш дегIа кхом.

Укх дуненна бовзаш ба-кха
ГIорбаьнна хьа майрахой:
Кавказа лаьча Ханпаша,
Зоя, Олег Кошевой...

Балха хьинар, тIем тIа
денал,
Дика оамал хьоца я.
Массанахьа хьо партена
Тешшамера новкъост я.

Ленина ше вIашагIтеха
Партен тIехье — комсомол,
Доккхал дайт Iа тхога хьайха,
ТIехье яц-кха дикагI хьол.

Эри яьда уж аренаш
Мехка оахаш хьо ма йоал,
Ара ехк Iа керда юрташ...
Тассал, тассал бай тIа боал!

Денал гойташ, къона накха
Iа совгIатех бизаб хьал.
Хьа шовзткъа шу дузаш накъа
ДоагIа хьона дерриг халкъ.

Комсомола 40 шу дизара сийна

Урус - Мартановски районерча «Красноармейски» совхоза 6-ча отделене болх беш я Умалатов Iумара звено. Цу звеноцара 26 саг чуийнна хьажкIаш чуэцаш воал. Планах 4 центнер йоагIача 5,5—6 центнер хьажкIаш дийнахьа ца йоахаш саг вац звеноца. Царна юкъе къаьстта дика болх бу н.н. Ю. Чабаевс. Р. Умалатовс, М. Аштамировс, Т. Ютаевас, Б. Мурдаловас. Цар дийнахьа 6,5—7 центнер хьажкIаш йоах.

Хьаьха хьажкIаш вордашца хьатта тIа дIакхухьаш дика болх бу А. Ибрагимовс, М. Бушуевс, Н. Садулаевс.

1-гIа ноябрь тIакхачалехьа 430 гектар хьажкIаш хьаьха бовла дош деннад Умалатова звеноцарча болхлоша.

А. ПАЛЬЧАК.

Паччахьалкхен пенсееx долча закона кулг яздаь 40 шу доал

1918 шера 31 октябре СССР-а Халкъий Комиссарий Совета Председатело В. И. Ленина кулг яздир къахьегамхой социальни Iалашбарах долча Декрета. Вай паччахьалкхе вIашагIкхетача хана, берриге мохк беха хиннача хана, Советий Iаьдал бахьан граждански тIом бе безаш хиннача хана цу Декрета кулг яздар—вай Коммунистически партеса, хIаьта цун баьччо В. И. Ленина а къахьегамхой вахара чIоагIа йоакхо елга да. Къахьегамхой социальни Iалашбар—Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революцен котталонех цаI я. Шоаш материальни Iалашбе йиш йоацаш бисача наха пенсеш телга эгтара нийсагIа йолча социалистически строяс вIаштIехьа доахаш да. Пенсеех телаш дола ахча деррига а пачхахьалкхенни общественни рузкъах да.

Пачхахьалкхен пенси хьожаду: болхлошта, гIулакхе-барашта, тIемзхошта, дешархошта, дуккхача кхыболча гражданашта нагахьа санна ужаш пачхахьалкхен а общественни а декхараш кхоачащдеш, саг лечара воаккхаш, социалистически рузкъа лорадеш инвалидаш хиннабале.

Советски сага вахара йоакхо елга массаз а партени советски правительствони теркама юкъе хиннад. Цунна дика тешал деш да 1956 шера 14 июле СССР- Лакхехьарча Совета V-ча Сессес тIаийца закон. Кердача законо лоархIаме дукхагIа белгалбир пенсеш тела йиш йола нах, тоъала лакхбир пенсей боарам. Дуккхача моттигашка лоацдаьд пенси хьожаде бокъо йола балха стаж.

Iалаьмате дукха ахча ух пенсешта. Советски пачхахьалкхено тIехь-тIехьагIа лакхадоах пенсешта уха ахча. Иштта нагахьа санна 1948 шера къахьегамхой социальни Iалашбарна 22,6 миллиард сом дахадале 1950 шера пенсеех къахьегамхошта 61,6 миллиард сом делар. Пенсеех дола керда закон оттадаро, дешархоша а студенташа а шоашта хьехарах телаш дола ахча дIадаккхаро, мукъачеи дезачеи деношта хьалхара балха денош лоацдаро вай мехка бахача наха пайда лу шера 35 миллиард сом.

Укх сахьате Российски Федераце 10 миллион пенсионер ва, 4 миллион гаргга цхьаьболеи дукха бераш долеи ноаной ба пачхахьалкхено Iалашбеш. Вай республике болча 50 эзар пенсионерашта а 30 эзар цхьаьболчеи дукха бераш долчеи ноаношта а 200 миллион сом гаргга новкъостал ду хIара шера. Пачхахьалкхено дукха ахча ухийт инвалидийи къоанойи цIеноп хьалдарна. 1958 шера Черноречье поселке нефтяникаша шоай инвалидаштеи къоанойтеи хьалйир башха дика дворец. Хьалде лаьрхIа да Октябрьски района 300 моттиг йола инвалидийи къоанойи цIа.

Социальни Iалашон органаша дукха къахьег пенсионераш шоай унахцIенонга, физически а хьакъала а низага хьежжа балхашка нийсбарна. Кхыметтел вай республике а балхашка дIанийсваьв 500 пенсионер. ТIехь-тIехьагIа шерлуш латт инвалидашта кердагIа йола протезно-ортопедически изделеш хьаяр. Цу хьакъехьа боккха болх бу Грознерча протезни мастерскойс.

Къахьегамхой социальни Iалашбарах долча Декрета В. И. Ленина кулг яздара 40 шу далар — йоаккха юбилей я, хIаьта пенсионераш цунна толаме накъа а болх.

ДАГАЕВ,
НГIАССР-а социальни Iалашон Министра заместитель.

Кхаь бетта Казахстане хинначул тIехьагIа...

Шоай дега чу курал еш деша болабеннаб статистически техникума студенташ, кхаь бетта Казахстане хинначул тIехьагIа. Аханза даьдача лаьтташкара ялат чуэцаш юрта боахама къахьегамхошта гIо делга — шоай динза дардгоаца гIулакх лаьрхIар тха кагирхоша. Цудухьа боккхача безамца бахар тха техникума кагий нахи мехкарийи Кокчетавски областе.

Тхоай низашта карагI ма доалла гIо дир оаха Кзылтуйски района Елтайски совхоза болхлошта отараш, фермаш, цIенош хьалдеш, ялат чуэцаш. Совхоза кулгалхоша чIоагIа баркал аьлар тхона царцара тхо къаьстача хана тхона юкъера дикагIбараш белгал а бир цар. Ужаш бар комбайнерий помощникаш хинна Албаков Махьмад, Пашаев Леид, Бигаев Николай. Албаков Махьмади Пашаев Леиди болх беш хинна РСМ-8 яха комбайн совхоза дикагIчарца яр.

Казахстане оаха баьккхача кхаь бетта тайп-тайпара дола юртбоахама балхаш а Iомадир оаха.

А. АЛБАКОВ,
статистически техникума студент.

Гаьнащца хозъю нефтяникаша шоаш баха моттигаш

Старопромысловски районера нефтяникаша масса хана йоакхо ю гаьнаш егIа, сомий бешамаш егIа шоаша болх беш йола моттигаш а баха моттигаш а тоаяра, хозъяра. Иштта нов. Пересункос хьалхле лелаеча нефтяникаша шоай участкана юхе хьалкхеяьй йоккха сомий беш. Дика сомий бешамаш егIай нов. Капишевс хьалхле лелаеча IV-ча нефтепромыслан хьалхарча бригаде а, коммуниста Финогина хьалхле лелаеча бригаде а.

Иштта хозъю цига бахача наха шоаш баха моттигаш а. Нефтемайск городке вахача пенсионера нов. Кованенкос ший коа дика сомий беш егIай. Цунгара хьокхам а эцаш хоза тоаяьй шоай бешамаш н.н. Еронина а, Митрошинас а, Кудряшовас а иштта кхыбараша а.

Хоза парк еш боахк «Старогрознефть» нефтепромыслови управленен транспортни контораи болхлой а. 450 совгIа сомий гаьнаш а йогIа дага ба уж цу парке.

— Гаьнащцеи зизащцеи хозъергья вай воаш даха а болх бу а моттигаш, — йоах цар.

Агитатор хилар сийле я

«Старогрознефта» нефтепромыслови управленен строительни-монтажни цеха агитатор а рационализатор а ва со 1951 шера денз.

Сай къамаьлаца партен XX съезд хиначул тIехьагIа къаьстта а доахаш белгалдоах аз рационализацен предложенех мел боккха пайда боал. Болхлошта йовзийт дикагIа болча рационализаторий опыт.

Укх шера хьал де дезаш дар ялх квартира йола цхьайтта цIа. Тхов тIабуллача хьалхагIа лелайора «Т» яхача алапа хьисапе хьаеш йола балкаш, цу тIа а 596 Iаькъа езар. Царга дукха мах а бодар ха дукха йоае а езар. Уж еча а вена аз къамаьл даьча шоллагIча дийнахьа рационализатораша н.н. Шевченкоси Еременкоси предложени йоалайир крупнопанельни перекрытеш е аьнна. Аз а дакъа а лоацаш яьча предложенех 6.410 сом а кходир болх кхозза сихагIа а баьлар.

Цул тIехьагIа рационализаторски предложенеш тела баьлар кхыбола болхлой а.

Диккача маьха йола уйла ханнахьа хьаллацарна агитатор ше хила веза производство дика йовзаш. Рационализаторащца беча балха юкъе хIанз а дукха кхоачамбоацараш да.

Цхьа ха яр рационализатораш та доагIа яхча ханнахьа дIа ца луш. Цоах лаьца тхоай пенгазета тIа заметка техар аз. Цул тIехьагIа ахча дIаделар. ХIанз 30 рационализаторски предложени еннай тха цеха болхлоша, царех 16 производстве юкъе йихьай, царех 10 эзар сом пайда баьннаб.

КIезига бале а цу балха юкъе айса дакъалацарах а болхлошта новкъостал дарах а чIоагIа дог гIоздаьнна ва со. ДIахо айса еча беседех дукхагIа пайда балийта хьожарг ва со.

ТИЩЕНКО,
«Старогрознефта» НПУ СМЦ агитатор.

Юртабоахама литература наха дIадовзийт

Юртабоахама литература бахача нахага дIадовзийташ боккха болх баьб Наьсар-Кертерча библиотекан активо.

Къаьстта айбеннабар из болх Ленински комсомола 40 шу дизар дездарга кийчлуча деношка.

Библиотекан активацарча А. Мальсаговс, Евлоева Залейхана деша ухача наьха юртабоахаман литературацара, дикагIа йола опыт ювцача книжкашцара безам айбир. Укх шера библиотекан активо хьайбаш леладеча фермашка а бригадашка а дийшад хьайбаш довзийташ, доахан хьалкхедар, хьажкIаш боккха лоархIам болаш хилар дувцаш дола книжкаш.

«Шура йоаккхача хьайбай боахамера дикагIа йола опыт», «Ялат чуэцар дика чакхдаккха» яхача темах книжкай выставка а библиотекан плакаташ а даьд.

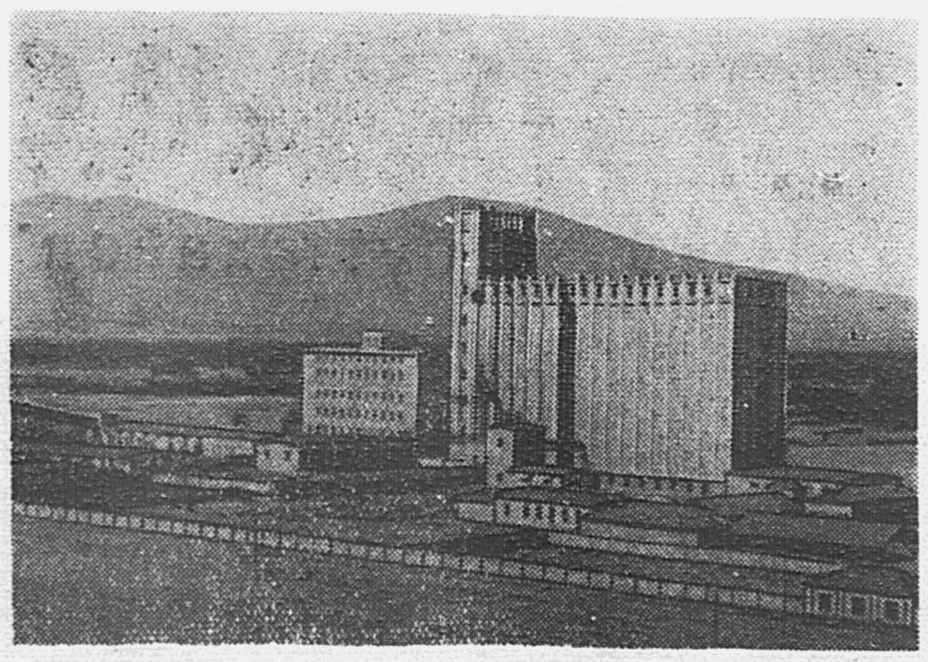
Кхашкара балхаш сихденнача хана а болхлой деша йиш хургйолаш цар балхаш деча дIакхухь книжкаш.

Иштта болх барах тIехьарча хана библиотекас дешархошта дIаденнад юрта боахама дешаш дувца бIаь совгIа книжка.

Библиотекера дукхагIа книжкаш дешарех ба совхоза почтальон Новиков П. М., совхоза болхлой Эсмурзиев К. Евлоев Руслан, Евлоев Алихан, Булгучева Дугурхан, Евлоева Iайшат.

Доаркас К. Евлоевас хадданза деш шура яккхара дикагIча опытах дола литература, цудухьа денгар-ди мел доал дукхагIа йоах цо шура.

Д. ЕВЛОЕВА,
Наьсар-Кертерча кхалнаьха совета председатель.

Афганистан. Кабул город. СССР-арча договорах хьалъяь маькхйотта заводи элеватори.
А. Савина сурт. ТАСС фотохроника

Хьай къамаьла юкъе доаладе, агитатор!

(цифраши бакъдараши)

Нохч-ГIалгIай къаман автономи юхаметтаоттаеча доккхий толамаш а доахаш накъа болх Нохч-ГIалгIай мехкара къахьегамхой ССКП XXI-ча съезда.

232 эзар нохчои гIалгIаи цIавенав Казахстанереи Киргизереи. Партеси правительствоси еш йола йоакхо къаьгга хьахьокхаш да, цIабаьхкача наха къаьнара цIенош тоадеча, цIенош хьалдеча, цIенош а коа тIа леладу хьайбаш а эцача 246 миллиони 270 эзари сом къоастадаь хилар. Эшача тайп-тайпарча хIамашта лаьрхIа укх шера 9 бетта 70 миллион сом ийцад нохчашеи гIалгIашеи.

Республикан городашкеи юрташкеи Iалаьмате дукха хьалду нах чубаха цIенош. Нохч-ГIалгIай халкъа автономи юхаметтаоттае аьнна Указ арадаьнначул тIехьагIа, республикан районашка 17000 совгIа цIа хьалдаьд. Дукха хIама даьд къаьнара цIенош тоадеш а. Грозне Нохчехи гIалгIаехи болча 548 дезала коммунальни квартираш еннай. Городе еннача 1873 лаьттан участках 1373 участка тIа цIенош даьд. Шоай мехка цIабаьхкача наха шефски новкъостал деш 5 эзар квадратни метр дола кхаь квартирах латта 106 цIа дир 12 тресто.

Нохчийи гIалгIайи балха тIа дIанийсбеш кIезига къа хьийгадац. ХIанз укх сахьата духхьал Грознерча промышленносте, транспорте, гIишлонаш еча болх беш нохчехи гIалгIаехи шиъ ах эзар совгIа саг ва. Эзараш болча нохчашеи гIалгIашеи шоаш кхо ца беш чIоагIа къахьег совхозийи колхозийи кхашка, хьайбаш леладеча моттигашка.

Нохч-ГIалгIай халкъа автономи юхаметтаоттаярца дувзаденна республике дукхагIа тIадахь промышленни а кхачан а товараш.

1957 шереи 1958 шера 9 беттаи кхы тIа а 168 миллион мах бола промышленнии кхачани товараш хьожадир вай республикана.

ДIадахача шерашка хиннача керторча фондел лоархIам боллаш дукхагIа да уж. 2 шу ца кхоаччаш йолча укх тIеххьарча хана кхы тIа а дохка хьахийцадар 325 тонн шекар, 795 тонн хьайбай даьтта, 41 миллион сом мах бола кIадаш, даьреш, зипаш, 21 эзар сома кога гIирс.

Цу хана чухь республике чIоагIа лакхделар трикотажни хIамаш, барзкъаш дутта машинаш, холодильникаш, мебель, кхыдола товараш а дохкилга.

ПОВАЛЯЕВ Ю. С.

Дзугираева машинаш цIаккха болх ца беш хилац

Горячеисточненски совхоза 1-ча отделенен хьатта сихбенна ялат цIендеш боахк болхлой. Хьакхухьаш йола хьажкIаш сихха цIен а еш заготовительни пункташка дIакхухьийт.

ДукхагIа дола балхаш механизациях да. Машинаши механизмаши дика леларга хьежжа хул болхлоша беча балха овсарал а.

Оборудованега хьожаш а цунна ремонт еш а ва дика говзал йола механизатор, слесарь Висха Дзугираев. Цо лелаеш я «ОВС-10» яха ялат цIендеш йола кхоъ машин, ялх автопогрузчик, зернопульт. Уж машинаш лелаечоа электротехника дика ха еза. Из ха а ховш Дзугираевс электромонтера професси Iомае лаьрхIад. Сайрийна технически литература деш цо, ше ца кхетадер совхоза къаьнача специалисташка хоатт. Дика Iомаяьй цо из професси.

Беззаме тIаийцар Дзугираевс Октябра 41 шу дизарга арахийца ССКП ЦК тIахьехамаш. — Езача партен кхайкарала жоп луш, — йоах цо,— кхы а дикагIа болх бергба аз, сай бехка болх ца беш цхьаккха машин ца латтийташ.

Дзугираев Висха отделене агитатор ва. ХIанз мамогга сихагIа ялат цIендаь дIадаларна шийгара хьокхам гойташ болх бу цо.

КУИМОВ А.

Сурта тIа: Горячеисточненски совхоза 1-ча отделенен слесарь Дзугираев Висха.

Профсоюзни собрани

«Малгобекнефта» №№ 1, 2 йолча промыслашка профсоюзни собрани хиннай укх деношка.

ШоллагIча промысла заведующи нов. Мамедовс къамаьл дир:

— Юкъера лаьрхIача коача доагам даккхара ийс бетта йоагIа план 105,9 процент кхоачашъяьй 2-ча промысла коллективо. Дахача шерацa нийсдича укх шера дикка айъеннай балха овсарле. Мехкадаьттан цхьан тоннага дIабода мах кIезигбар бахьан долаш укх шера 578 эзар сом кходаьд оаха. Къаьстта дика болх баьб н. Окунева бригадо.

XXI партсъезда сийна планал тIех 7000 тонн доагам дала дош деннад болхлоша. ХIанзалца хьайоагIача хана планал совгIа 6073 тонн мехкдаьтта даьккха баьннаб уж. Къаьстта дика болх баьб мастер нов. Лукъянченко керте латта скважинашта лаьтта кIалара ремонт еча бригадо. Ийс бетта йоагIа план 180 процент кхоачашъяьй цар.

Цул тIехьагIа дош ийцар 1-ча промысла заведующи нов. Паукас:

— Тха промысла коллективо доагам даккхара ийс бетта йоагIа планал тIех 3718 тонн кхоачашъяьй. Из тха вIаштIехьа даьлар 152 скважинашка геолого-технически гIулакхаш леладари 46 къаьна скважинаш юха а болх бе йолаялари бахьан долаш.

Укх шера къахьегама овсарле 2 процент лакхъеннай, мехкадаьттан цхьан тонната дIабода мах 3,2 процент лохбеннаб. Цудухьа пачхахьалкхена 349 эзар сом пайда бала йиш хилар промысла коллективага. Дика, хьинар совгIа даьккха балхаш деш ба н.н. А. Кукин, Макаренко, А. Джабраилов, З. Барахоев. Цхьабакъда, балха кхоачамбоацараш а да тха промысле. Мехкадаьтта оборудовани тоаярна йоагIа эксплуатацен коэфициент планах 0,987 йолча 0,986 мара яьяц. 3-ча квартале скважинашта ремонт ю ха 53 денага кхачийта аьнна дош деннача, ремонт ю ха юкъера лаьрхIача 49,7 денга мара кхачийтанзар.

Пренех къамаьл дир н.н. Мамцогс, Руденкос, Шелакос. Цар дийцар промыслашка цхьацца долча кхоачамбоацарех, дIахо йодача хана де дезарех.

Собрани йисте йоалаш къахьегамхоша вIашагIделлар промыслашта юкъе социалистически яхь лелаелга, XXI партсъезда сийна къахьегама керда толамаш доахилга.

Н. СИГАЕВА.

Поэташцеи писателашцеи вIашагIкхетар

Укх деношка Урус - Мартановски района культуран цIагIа болхлойи, гIулакхерабараши, интеллигенции Нохч-ГIалгIайчен поэташцеи писателашцеи вIашагIкхийттабар. Цига шоай творчески наькъех лаьца къамаьлаш а дир шоай произведенеш а йийшар поэта Н. Музаевси писателаша А. Хамидовси, З. Джамалхановси.

Райцентрерча къахьегамхошкара хьальшашта баркал а оалаш къамаьл дир нов. К. С. Бугаевс.

БIаь сагал совгIа нах бар цига гулбенна.

М. ХУНКАЕВ.

Нохч-ГIалгIайн АССР-а дукха бераш долча ноаношта „Материнская слава" яха орденаши „Медаль материнства" яха медалаши яларах дола Нохч-ГIалгIай АССР-а Лахкехьарча Совета Президиума

УКАЗ

(Йистедоалар. Долалур 26 октябрерча «Сердало» тIа да.).

Багалаева Нурбика — Курчалоевски района «Новая жизнь» яхача колхоза колхозница.

Байсултанова Амант — Курчалоевски района «Новая жизнь» яхача колхоза колхозница.

Билалова Халимат — Курчалоевски района Ленина цIерах йолча колхоза колхозница.

Бочина Анна Сергеевна—Шелковски района Кирова цIерах йолча колхоза колхозница.

Болотаева Совпад — Курчалоевски района «Новая жизнь» яхача колхоза колхозница.

Борщикова Бети — Курчалоевски района XX партсъезда цIерах йолча колхоза колхозница.

Вон Екатерина — Шелковски района Шелковская яхача станицан цIен нанна.

Виситаева Аманта — Шалински района Шали яхача юртарча цIен нанна.

Гаджиева Хаза — Шалински района Шали яхача юртарча цIен нанна.

Гакаева Хажар—Шалински района Шали яхача юртарча цIен нанна.

Гакаева Ховани — Курчалоевски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза колхозница.

Григоренко Клавдия Афанасьевна — Шелковски района Шелковская яхача станицан цIен нанна.

Давыденко Анастасия Тимофеевна — Шелковски района Ленина цIерах йолча колхоза колхозница.

Дадмиева Аймани — Шалински района Шали яхача юртарча цIен нанна.

Давтиева Халипат — Надтеречни района Горагорский яхача поселкерча цIен нанна.

Данаева Софья Борисовна — Грознен Ленински района № 4 йолча домоуправленен болхлочоа.

Дешиева Хижан — Шалински района Шали яхача юртарча цIен нанна.

Джабраилова Яха Изнауровна — Урус - Мартановски района Урус-Мартан яхача юртарча цIен нанна.

Джамалдиева Джага — Курчалоевски района XX партсъезда цIерах йолча колхоза колхозница.

Дукаева Мулхад — Надтеречни района Верхний Наур яхача юртарча цIен нанна.

Дугаева Миспа — Курчалоевски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза колхозница.

Евлоева Айшет Мурцалиевна — Назрановски района Iаьли-юртарча цIен нанна.

Ельмамбетова Кунсула—Шелковски района Червленная яхача станицан цIен нанна.

Елгушиева Аминат — Шелковски района Кирова цIерах йолча колхоза колхозница.

Закаева Манза — Курчалоевски района «Новая жизнь» яхача колхоза колхозница.

Зантемирова Фирюза Закировна— Грознен Ленински района цIен нанна.

Ипаева Хавра — Курчалоевски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза колхозница.

Ирасханова ХIажар — Курчалоевски района Куйбышева цIерах йолча колхоза колхозница.

Исмаилова Батак — Курчалоевски района Ленина цIерах йолча колхоза колхозница.

Карасева Елена Михайловна — Каргалински района Райпо гIулакхе йолча.

Карасаева Калимат—Каргалински района Сыры-Су яхача юртарча цIен нанна.

Китеева Ефимия Парфировна — Шелковски района Сталина цIерах йолча колхоза колхозница.

Косумова Зайнаби — Шалински района Шали яхача юртарча цIен нанна.

Магомадова Белита — Курчалоевски района Орджоникидзе цIерах йолча колхоза колхозница.

Мацаева Рукъет — Шалински района Шали яхача юртарча цIен нанна.

Мельцуева Эружа — Курчалоевски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза колхозница.

Межидова Апият—Курчалоевски района Куйбышева цIерах йолча колхоза колхозница.

Муртазова Балха — Шалински района Шали яхача юртарча цIен нанна.

Мусаева Курсум — Курчалоевски района XX партсъезда цIерах йолча колхоза колхозница.

Муслимова Барет—Курчалоевски района Ленина цIерах йолча колхоза колхозница.

Насачева Нина Васильевна — Суженски района Орджоникидзевская яхача станицан цIен нанна.

Одаева Раиса — Курчалоевски района Курчалоевски берий сада болхлочоа.

Пузанкова Евдокия Герасимовна— Шелковски района Ленина цIерах йолча колхоза колхозница.

Саидова Бука — Курчалоевски района Куйбышева цIерах йолча колхоза колхозница.

Саликова Аяукан — Каргалински района «Аргун» яхача колхоза колхозница.

Сулейманова Айсат — Каргалински района Максима Горьке цIерах йолча колхоза колхозница.

Тагаева Сацита — Курчалоевски района Ленина цIерах йолча колхоза колхозница.

Тамаева Езихат — Курчалоевски района XX партсъезда цIерах йолча колхоза колхозница.

Тибоева Галихан Абукаровна — Назрановски района Назрань юртарча цIен нанна.

Титиева Зуран — Курчалоевски района Ленина цIерах йолча колхоза колхозница.

Умаева Кавси — Сунженски района Серноводск яхача юртарча цIен нанна.

Успаева Хазан — Курчалоевски района XX партсъезда цIерах йолча колхоза колхозница.

Усумова Бука — Шалински района Шали яхача юртарча цIен нанна.

Халухаева Тиби Тацмарзиевна — Назрановски района Назрань юртарча цIен нанна.

Хаменская Евдокия Петровна— Сунженски района Орджоникидзевская яхача станицан цIен нанна.

Хайдаева Белижа — Курчалоевски района Орджоникидзе цIерах йолча колхоза колхозница.

Хасикова Сайдат — Курчалоевски района XX партсъезда цIерах йолча колхоза колхозница.

Хатуева Биката — Шалински района Шали яхача юртарча цIен нанна.

Хурикова Яха — Каргалински района Максим Горьке цIерах йолча колхоза колхозница.

Цороева Роздан Мусиевна—Назрановски района Iаьли-юртарча цIен нанна.

Цороева Казибан Юсуповна — Назрановски района Iаьли-юртарча цIен нанна.

Черхигова Бека — Курчалоевски района «Новая жизнь» яхача колхоза колхозница.

Шин Хай-Дан — Каргалински района Бороздиновская яхача станицан цIен нанна.

Шидиева Азала — Курчалоевски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза колхозница.

Шахабова Хижан — Шалински района Шали яхача юртарча цIен нанна.

Эскаева Майса — Грозненски района Алхан-Кала яхача юртарча цIен нанна.

Эльмурзаева Киза — Грозненски района Виноградное яхача юртарча цIен нанна.

Эдильханова Эсила — Курчалоевски района Ленина цIерах йолча колхоза колхозница.

Ясаева Чабака — Курчалоевски района Орджоникидзе цIерах йолча колхоза колхозница.

Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета Президиума Председатель И. АЛМАЗОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь М. КОМАРОВ.

2 октябрь 1958 шу.
г. Грозный.

„Сердало" газета тIа яздаьчун ларах

„Аз цкъа аьлча хаьдар из!"

Партен наьсарен райкомо хоам бу 19 июне «Сердалон» 48-ча номера тIа араяьннача «Аз цкъа аьлча хаьдад из!» яхача фельетона тIа хиннар бакъхиларах.

1958 шера 30 сентябре партен Наьсарен райкома бюрон заседани хилар. Цу заседане дийцар «Назрановски» совхоза директоро нов. Костюка К. М. леладаь харцахьара гIулакхаш.

Болхлощцеи специалистащцеи тIожа хиларах, хьажкIаши кхыйола культураши агротехника телхаеш дIаерах, гурахь ялат чуэцача хана дукха ялат доадарах, Iан замах лартIа Iунал ца дар бахьан дукха хьайбаш дойтарах, иштта совхоза финансови гIулакхаш а вIаштIехьа ца леладарах ССКП райкома бюрос партен член вола Костюк К. М. «Назрановски» совхоза директорал мукъа а валийтав, выговор а яьй.

Халкъа рузкъа лежкъадерашта цIенхоштта бехкбе

Укх шера вай республикан колхозийи совхозийи къахьегамхоша дика хьувкъийтар хьажкIаши гидуаргаши. Дика хьийкъа хьажкIаши гидуаргаши шоай ханнахьа а йоа ца еш а чуэцарал совгIа, ерригаш уж лорае а декхарийла ба уж. Цхьабакъда, хIанз а тIехьа юкъарча рузкъан чотах баха гIерташ нах-м ба.

16 октябре Наьсарерча районе совхоза Пхьиле-Къонгий юртарча отделене укх шерарча гидуаргий цаI ах гали генараш лежкъадаь В. П. Череващенкои А. М. Иванченкои хьалийцар. Черьващенкои Иванченкои лийца а боахк, кастта суда хьалхашка а овттаргба.

Сентябрь бетта Назрановски совхоза Эккажа-Къонгий юртарча отделенен хьахо Угурчиев лаьцар. ГIулакх техкача гучадаьлар, совхоза кхай тIара хадданза цо ялат лежкъадеш хилар. Ерригa а 820 кг хьажкIаш лежкъаяь хиннай цо.

Цу районе лийца боахк, кастта суд ергйолаш а ба «Октябра» 40 шу» совхозеи Назрановски совхозеи ялат лежкъадаь Б. Сагови Х. Доббриеви.

Укх шерара хьажкIаши гидуаргаши лежкъаяр бахьан долаш Урус-Мартановски районерча милицени прокуратурани органаша уголовни бехке а эзаб, хIанз суд яь а ба Магамадов, Магамадова Уми, Бикалаев.

Халкъа рузкъа лежкъадерашта цIенхоштта бехк бе!

АНДРЮЩЕНКО.
НГIАССР-а прокурора заместитель. («Грозненски рабочий» яхача газета тIара).

Редактор М. ЛЬЯНОВ.

Тахан кинотеатрашка

Челюскинций цIерахча кинотеатре

Йоккха зал — «Дехьа оагIорахьа». Долалу: 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10.

ЗIамига зал № 1 — «Iаьржа дувхаш йола йоI». Долалу: 9, 11, 1, 3, 5, 7, 9.

ЗIамига зал № 2 — «Iаьржа дувхаш йола йоI». Долалу: 9.30, 11.30, 1.30, 3.30, 5.30, 7.30, 9.30.

ЗIамига зал № 3 — «Iаьржа дувхаш йола йоI». Долалу: 9.15, 1.15, 3.15, 8.15, 10.15. «ДуIо баьраш». Долалу: 11.15, 5.15.

РЕДАКЦЕН АДРЕС: г. Грозный, Сталина улица, 23, телефонаш: редактора 2-41-23, редактора зам. 2-07-01, партийни вахара отдела 2-25-72, корректорске 2-30-91.

СФ02627 1918 шерарча 11-ча августа цIерах йола типографи, Революцен проспект. 30/3. Заказ № 6707.